

Taxa postală plătită în num. No. 224.713-929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 10. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 1, negyedévre 3, félévre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetések díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bányászi sajtóság egyetlen napilapja. Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

UJ KELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bérmegtelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jánosházi F. Bukaresti szerkesztő: Hátanegi Ernő, Str. St. Constantin Nr. 21.

Szerda, 1933 márc. 22.

5693. EV ADAR 24.

Ara 5 lej

XVI. ÉVF. 67 SZÁM.

Románia hitelezői

A román állam — mint minden rendes állam — adósságokat csinált. A jó időkben azért, hogy jobban menjen.

Utóbb, a rossz időkben azért, hogy ne menjen rosszul.

Most vannak tehát az államnak adósságai is, hitelezői is.

Az adósságok jól viselik magukat. Ezzel szemben a hitelezők szorítják az államot és képviselőjét, a kormányt.

A nemfizetésnek ebben a csodás korszakában, midőn Görögország, Bulgária, Magyarország sorra jelentenek csődöt, midőn Németország nem állja bevallani, hogy nincs neki, midőn a világ barmkárja, Franciaország is begombolkozik a tartozások fizetése elől, ezek a jó hitelezők ezt hiszik hogy már csak Romániától remélhetnek valamelyes pénzmagot.

Voltak miniszterek, akik egyszerűen a külföldi fizetések beszüntetését követelték. Mások — gálánosan — engedményeket kértek a hitelezőktől. És a hitelezők engedtek valamit az egyik oldalon, hogy követeljenek sokat a másikon. Előbb-utóbb tehát mégis kénytelen lesz a kormány beszüntetni a fizetést.

És miért nem tenné ezt egy nappal hamarabb?

Ha a németek nem szégyelltek? Meg a franciák?

A romániai parasztdemokráciát

akarja megvalósítani a nemzeti parasztpárt új generációja.

E nemes emelkedett cél csak szimpátiákat érdemel.

De...

Ezen a de szócskán van a hangsúly. Igaz, hogy Románia lakosságának nyolcvan százaléka földműves, paraszt.

Ezt a társadalmi és termelő-réteget illeti meg a vezetés, az állam strukturális átalakításának műve.

Am az az ideális demokrácia, melyre a fiatal generáció törekszik semmiben sem különbözne a diktatúrától, ha nem venné tekintetbe a városi dolgozó polgárság életlehetőségeinek érdekeit.

Ha nem tudná összehangolni a város szempontjait a falu szempontjaival, sőt egymás ellen uszítaná a két faktort.

Holott a parasztdemokrácia életlehetőségei is azonosak a dolgozó városi polgárság érdekeivel.

Mert a város a falu fogyasztója és a falu fejlődésének anyagi és szellemi motorjai a városokban vannak.

S ebben a közösségben a kisebbségi lakosság is éppugy meg kell, hogy találja boldogulását, mint a többségi nép.

Meg kell, hogy találja a zsidóság is. Mert anélkül az az ideális demokrácia, melyet az új parasztpárti nemzedék fel akar építeni — esetleg tényleg árthat a kapitalizmusnak, de viszont demokráciája áldemokrácia volna.

Válasz Göring ur beszédére

Bukovinából egy jelentéktelennek tetsző hírt kaptunk, amit szösz szerint adunk tovább olvasóinknak. Egy bukovinai ismert fatermelő a remscheidi gép. és szerszámgyár igazgatóságához levelet intézett, amelyben többek között írja:

„Nagyon sajnálom, hogy kénytelen vagyok azt a megrendelést, amelyet az önök megbízottjánál tettem néhány hét előtt, visszavonni. Erre az a hun beszéd készített engem, amelyet az önök belügyminisztere, Göring ur tartott e hónap 10-én Essenben. Hiszen meg lehet, hogy az önök becses cége, amellyel több mint harminc éve állunk üzleti és baráti összeköttetésben, távol áll ezektől a heccelődésektől. De ön meg fogja érteni, hogy én, mint nemzeti gondolkodó és érzésű zsidó, nem támogathatok egy olyan nemzetet, amely azt a feladatot tűzte ki, hogy fajtestvéreimet megsemmisítse.”

Jelentéktelennek látszik ez az eset. Hiszen a Németországban kívül élő zsidóság csak kis töredéke van német cégekkel összeköttetésben. Tehát sem a zsidó-

„A béke sorsa Franciaország magatartásán fordul meg“

Daladier rövidesen szintén Rómába utazik

Francia államtanács foglalkozott a római angol-olasz eszmecsere ügyével. Németország nem fogja ellenezni Mussolini tervének valóra váltását. Macdonald Párizsba érkezett

Hitler is részt akar venni a római négyhatalmi értekezleten

Párizs, március 21. Tegnap az Elysée palotában Lebrun elnök jelenlétében államtanács volt, amelyen Daladier és Paul Boncour beszámoltak genfi tanácskozásairól és a római angol-olasz eszmecsereéről érkezett jelentésekről. A továbbiak során Georges Bonnet pénzügyminiszter ismertette londoni tanácskozásainak anyagát és eredményeit, amelyek a világgazdasági konferencia előkészítésével állottak kapcsolatban. A minisztertanács ülésének végén a kormány állást foglalt az Egyesült Államokkal szemben december közepén elmulasztott annuitás és kamatok rendezése ügyében.

A londoni lapok értesülései szerint Daladier rövidesen szintén Rómába fog utazni.

Mussolininak az a terve, hogy tárgyalásokat folytasson ez alkalommal a francia miniszterelnökkel többek között a francia-olasz flottaparítás ügyéről is. Ugyancsak angol diplomáciai körökben úgy hírlki, hogy a Mussolini által kezdeményezett négyhatalmi konferencia amerikai megfigyelő bevonásával fog létrejönni és hogy az értekezlet első ülésén Rómában meg fog jelenni Hitler is.

Egyidejűleg Rómában elégtétellel állapítják meg, hogy Olaszország világpolitikai tekintélye sohasem állott olyan magasban, mint most, amikor a Mussolini által készített tervezet jegyében keresik az európai kibontakozás útját. Rómában hangoztatják, hogy a béke sorsa e pillanatban Franciaország magatartásán for-

dul meg. Egyébként diplomáciai körökben valószínűnek tartják,

hogy Németország nem fogja ellenezni Mussolini tervének valóra váltását.

Legújabb jelentés szerint Macdonald és sir John Simon tegnap délelőtt Párizsba érkeztek.

Genf, március 21. Henderson fogadta a volt frontharcosok nemzetközi egyesületének delegátusait s átvette tőlük tegnapi genfi kongresszusukon hozott békehatározatukat.

Tisztázódik a helyzet?

Párizs, március 21. A francia fővárosba érkezett Macdonald és sir John Simon tárgyalásaival kapcsolatban a Havas távirati iroda beavatott helyről úgy értesült, hogy

a francia kormány hozzá fog járulni a genf-római angol-olasz kezde menyezéshez,

mindössze megfelelő időt fog kikötni a tervezete módozatainak megvitatására, mert e pillanatban az a látszat, hogy bizonyos pontozatoknak módosításokon kell keresztülni menniök ahhoz, hogy a tervezetnek Franciaország részére is fenntartások nélkül elfogadhatóvá váljanak. Kétségtelen, hogy a párizsi eszmecsere s az azt követő legfigyelmesebb tanulmányozása a problémáknak maguk után fogják vonni a helyzet tisztázását és elő fogják segíteni a béke megszilárdítására vezető helyes ut megtalálását.

A szovjet nem hívta vissza követét Londonból,

de az angol kormány hivatalosan bejelentette Moszkvában, hogy az orosz-angol kereskedelmi tárgyalásokat felfüggesztették az angol mérnökök letartóztatása miatt

Varsó, március 21. Moszkvából közlik, hogy a szovjet nem hívta vissza Londonból a szovjetkövetet.

Egyidejű jelentés szerint az angol alsóház tegnapi ülésén kormányrészről bejelentették, hogy a moszkvai angol nagykövetség útján értesítették a szovjetkormányt az orosz-angol kereskedelmi tárgyalások felfüggesztéséről, ami a letartóztatott angol mérnökök miatt tá-

madt konfliktus következtében állott be.

Egyébként angol politikai körökben egyre sürgetőbb az óhaj, hogy Macdonald és sir John Simon térjenek vissza mielőbb Londonba, mert amikor dönteni kell Angliának a szovjettel szembeni további állásfoglalásáról, a miniszterelnök és a külügyminiszter nem lehetnek távol a szigetországtól.

ság, sem a birodalmi németiség szempontjából jelentős üzleti hatása nem lehet annak, ha generálisan mondanák ki azt, hogy zsidók mindenféle üzleti kapcsolatot szüntessenek meg a németekkel azért, mert Göring ur eszelős diadalmármorában nem tudja mit beszélni.

Az ilyen ügyeket azonban nem szabad üzletileg felfogni. Amint hogy a bukovinai nagy exportcég tulajdonosa sem volt tekintettel az üzletre. Amikor levelét megírta, a felháborodás nemes zsidó ér. zése fűtötte, érzés, amit függetleníteni kell adott esetekben minden anyagiasság-

tól. Ha példáját követnék a többi zsidók, eanek kétségtelenül olyan morális hatása lenne, ami nemcsak ártana a kampókeresztések üzleteinek, hanem ártana a politikájuknak és nemcsak a zsidók ön. becsülését szolgálná, hanem a zsidók tekintélyének is használna.

Bizonyára lesznek, akik azt mondják, ezzel ártanának a német zsidóknak, Hogy mennyiben lenne ez kárakra, nem tudjuk. Az üzletiek előtt kampókeresztések zavarnak el a vevőket, áruházakat bezárják, irókat börtönbe vetik. Vajon mi következik ezután?

VILÁG TÜKRE

Németország ébresztése

Berlin, 1933 március.

„A vérelnküli győztes nemzeti forradalom” — így nevezi uralomrajutását Hitler Adolf. Az örömmámor még mindig ragyog az arcokon. Még mindig verebet lehetne fogatni a náccikkal. Azonban mintha már esne a barométer. Az újdonsült miniszterek még minden oldalról lefényképezetik magukat. Hitler Adolf kancellári méltóságához méltóan cilindert ragaszt a homlokára, ami ellen sörfés bajusza már nem is lóg. Hol vannak már azok az idők, amikor a „Herrenklub” miniszteri cilindereiről és vasalt nadrágjairól népkiszákmányolók és uszorások címen kellett megemlékezni. Ma ez a divat elmúlt. Még nagy öröm telik abban, hogy a jól fizetett szociáldemokrata városatyákat az ablakon keresztül szórják le, hogy helyükbe igazi ösgermán kerüljön. Még kipucolják a városi intézetekből, az iskolákból, kórházakból, közintézményekből a beesteleneket, hogy helyükbe egy-egy beceset ültessenek, megfelelő javadalommal. Még évődnek a gyönyörű szép százlókon, s méregetik, hogy a fekete-fehér-piros mellett hány centiméterre kell előlengjen a horogkereszt, amely az állam hadirendjének méltó örököse. Még kissé kábultak a győzelemtől, de, de, a sok de, amit nem lehet a pusztá erőszak tényével jóvá tenni, amit nem lehet a rendeletekkel és szöcsattogással kiküszöbölni, ami túl nő a mámoron, amiben a zsidókat és munkásokat hiába hívják újra és újra engesztelő áldozatnak, az a fejek tetején keresztül egyre nő, s az árnyék ami a ragyogás, az öröm és napsütés után ijesztően fekszik a higanyra máris előrevetíti azt, aminek jegyében az egész Hitlerkomplexum nyugszik: két kérdés. Munkaalkalom teremtése általában, s a náci szavazók és párttagok kielégítése különösen.

Az ugynevezett zsidó áruházak elleni támadást Hitler leszerelte. A leszerelés pajzsán mint jelszó az állott, hogy Hitler fentartja magának a jogot, hogy mindenki az ő parancsai után igazodjék. Az ő parancsa pedig az, hogy ő majd végez a zsidókkal felülről. E mögött a pajzs mögött azonban az a nagytöke áll, amely Hitler kezét máris megkötötte. Amely a nagy zsidó áruházakban ép úgy képviselve van érdekeltiségével, mint minden másfajta vállalkozásban. Ehelyett két jelszót dobtak rágókonak a barna legények elé. Az egyik az, hogy új nemzeti tőkés áruházak fognak keletkezni, a másik az, hogy minden bajnak a forrása a zsidó ügynökök hada, amelyek az árakat úgy leszorítja, hogy a kisárusok és középtőkésvel rendelkezők nem bírják a versenyt.

„A zsidó hiénák a töke megesökkent vásárló képessége folytán — mondja az „Angriff” — olyan helyzetet teremtettek, hogy a gyárosok kénytelenek a legtöbb cikket előállításí áron alól árubaocsájtani, mert a zsidó áruközvetítő ügynökök nem akarják megbízóik részére más-ként felvásárolni az árut, mint az előállításí áron alól. Orvosság: Ki kell irtani a zsidó élődsí ügynöki kart.” Ime a demagógia ragyogó okfejtése. A köz- és áruvagydaság törvénymagyarázta a náci okkereső tudatosságában. Ügynökök az okai annak, hogy a vásárlóképeség lecsökkenése miatt az áruk csak előállításí áron alól kelnek el s a javveszékülés, a német ipar előállításí alólí érték ki-helyezése miatt. A kapitalista gazdálkodás alapötvénye az, hogy ha az embereket kizsorigják különböző okok miatt — törvényyszerű okok miatt, — az árutermelésből, ez a réteg még áron alól sem fog tudni vásárolni.

Mi köze ehhez a zsidó ügynököi kar-nak, amelynek éppen az volna az érdeke, hogy minden árut a legmagasabb áron adjon el, hiszen az ő szerény jutaléka éppen akkor fog emelkedni! De ez a kérdés gyökérkérdése az egész mai habverővel felvert nemzeti kérdésnek. Ez a kérdés a munkaalkalom szerzésének a kérdése, amely 8 millió német családapát érint, akik ma munkanélkül vannak, s

és ó at

50 literen pontos és árban szá. imleul Szil.

Spandauba almas tor. kon. Heinz szerencsét-

ett regé. a tépték ziratából enyelje.

ényszerít szített bő. z ájulásig. y ma már

égek ellen sidó intéz. zkatások. Németor. müncheni ent meg a zes iroda. ropaganda

hiábava-

tt, amikor magukkal emberei a eni hitköz. sz ország-

ki cionista ozata

zatorsági szocialista hadásaival látkozatot

közlemé. kben kül. agandával különösen

zel a prop. szolatba i cionista a „Jüdi-

zetet ki. ltitások minden

al, a kül. a rémet omban le. dalmakat itó gyűlő. k felmin. ok rende. dóságnak eg, a kül. ifejezésre

letartóz. szabadon-

entés sze. mi gyűlé. almi gyű. l aziránt, l szocial. k szaba. olgármes. a falaira ok forra-

si. Inge. nül meg. elyen ke. llis pénz. fokozot? feibe. A nyvosztá-

akiknek nagy része már évek óta ingadozik politikailag, s nagy részük sikerült a Hitler-féle haderővel — s azzal az igérettel, hogy minden németnek munkakalmat fognak adni — Hitlerre leszavaztatni.

Ma ezek az elemek nyitott szájjal várják, a hitleri ígéret beváltását. És az erőfeszítések ebben az irányban tényleg óriásiak. Honnan vegyennek elő jónéhány milliárd márkát munkakalmak teremtésére? Nem utolsó oka volt a birodalmi bank kormányzójának Luthernek a melesztése ebből a szempontból. Luther kijelentette, hogy ő örvend a mostani körülmények között, ha egysúlyba tudja úgy, ahogy tartani a nemzeti bank mérlegét. De kölcsönökkel nem szolgálhat. Schacht az új bankkormányzó talán fog erre vállalkozni, ő fiatal ember. De mi lesz azután? Mert a görögötüz, az uccai mulatságok, az ellenzéki magatartású egyének és pártok kiirtásának olesó diadala három napig tart.

Félelmetes ezeknek a pártoknak a komor hallgatása is, de ennél félelmetesebb a még igen messziről hallható tompa zaj, a kisélesek és a vészjelző cikázások, amik mind azt bizonyítják, hogy a náci hatalmuk megtartása érdekében fel vannak készülve a következő lépésre is.

Ez a lépés pedig a háboru kérdése. Ezer apró jel vall arra, hogy a náci máris meg kezdték a legizgatóbb, a legcéltudatosabb propagandát azzal a nemi-zedéssel szemben, amely még a lábában érzi az 1914-es világmészárlás irtónyomait. Nincs az a momentuma a világdiplomáciájának, amit a náci fel ne használjanak annak a tudatosítására, hogy egy háboru csakis felszabadulást hozhat. Legyen az bárkivel, vagy bárhol, vagy be kell avatkozni, vagy kezdeményezni kell. Most például, mikor csak arról volt szó, hogy a Danzig közelében lévő fegyverraktárnál a népszövetség nem engedélyezte a lengyel őrség megerősítését, s a lengyelek mégsem vonták vissza azonnal az őrséget, az „Angriff” — tekintet nélkül az esetleges külpolitikai bonyodalmakra, „meg kell tanítani végre ezt a rabló államot becsületre” címmel féktelen igaztással terjesztette elő olvasóinak az ő véleményét.

Goebels dr. mikor most átvette az országos propaganda minisztériumot a „nép felvilágosítására”, első dolga volt kijelenteni, hogy nagyon megbosszulta magát az 1914—18-as világháboruban az, hogy a németeknek nem volt jól kiépített befolyásoló szervezete a külföldi államok között és befelé sem tudta a propaganda megakadályozni azt, hogy a német nép között is képesek voltak bizonyos defoitista elemek elszaporodni, ami az 1918-as bukáshoz vezetett. Tehát ime egy új szin a világháboru német vereségéhez: a világháboru sohasem veszített volna el a németek az egész világ ellen, ha nem lépnek fel a „gonoszok és a német nép ellenségei”. Mintha a világ kerekje ismét a Középkor dágványába fordulnának vissza.

Arra a kérdésre, hogy nem találja Goebels dr. túlságosan unalmasnak azt, hogy a rádió kizárólagosan a kormány és annak propagandája rendelkezésére álljon, Goebels dr. a messziből a szemfényvesztők mosolyával jelentette ki, hogy azok, akik a rádiót privát hangszerek képzik el, amely a lelkek szórakoztatására való, azok még nem ismerték fel a rádió jelentőségét. A náci elhatározott szándéka, hogy a felfegyverzést keresztül erőszakolják. Erre a célra minden lap, amely a kormány rendelkezésére áll, egy rovatot nyitott. A rovat címe: „a német nép fegyverkezni akar” és az a jelszó most millió és millió példányban forog közkézen.

A még szórányosan megjelenő polgári ellenzéki lapok, még enyhe megjegyzést sem mernek tenni ellene. Azonnal betiltják őket. Amikor a franciák tiltakozásra készültek a náci Hilfspolizeiként való beállítás és felfegyverzése ellen, a „Beobachter” gunyos és képletes módon invitálja meg a „francia szakértőket” vizsgálja csak felül, vajjon a Hilfspolizei tényleg fegyveres alakulat-e? S ugyanakkor finoman megjegyzi: jó is lesz, ha a franciák minél előbb jönnek a vizsgálatot megejteni. Nem lehet ugyanis tudni — mondja a Völkische Beobachter, — hogy később a francia szakértőknek lesz-e technikai idejük a vizsgálat megejtésére. A vonal egészen tiszta. Belől minden háboruellenes hangot darabjaira tépni, kifelé vagy szép szóval, vagy erőszakkal kikényszeríteni a fegyverkezést. Sok veszíteni való nincs, hiszen a háboru a náci szerint csakis felszabadulást hozhat.

Pap Gábor

Select mozgó legközelebbi műsora Brigitte Helm a „Nászut hármásban” világlágerben

Nem lesz többé változás a romániai időszámításban

A minisztertanács a jelenlegi órabecsztés fenntartása mellett döntött

Bucuresti-Bukarest, március 21. (Az Uj Kelet tud.) Mirto közlekedésügyi miniszter a minisztertanácsotól kapott felhatalmazás alapján elkészítette a dekrétumot, mely új intézkedik, hogy április 2-án az eddigi intézkedésekkel ellentétben nem kell Romániában az időszámítást egy órával visszavinni. A minisztertanács elhatározta, hogy úgy a nyári, mint a téli hónapokban a jelenlegi időszámítás ma-

rad érvényben, amely szerint Románia egy órával előzi meg a középeurópai időszámítást.

A határozat többek között a CFR vezérigazgatóságának azon kérésén is alapul, hogy ne változtassák meg minden félévben az időszámítást, mert ez nehézségeket okoz a menetrend összeállításánál és felesleges költségeket tesz szükségessé új menetrendek nyomtatásával.

Dinu Bratianu Kolozsváron

A liberális vezér kijelentette, hogy Madgearu több mint pénzügyi diktátor

Cluj-Kolozsvár, március 21. (Az Uj Kelet tud.) Tegnap reggel Kolozsvárra érkezett Dinu Bratianu, a liberális párt egyik markáns vezetője, aki Victor Slavescu képviselő társaságában látogatta meg a helyi liberális szervezetet. Dinu Bratianu testvére, aki elhunyt Bratianu Ionelnek és Vintilának, amíg ezek életben voltak, meglehetősen elmosódó szerepet játszott a párt életében, valószínűleg azért, mert családja el akarta kerülni azt, hogy egy harmadik Bratianu is vezető szerepet vállaljon.

Bratianu Vintila halála után a helyzet megváltozott. Dinu Bratianu előretört és különösképpen azóta, hogy George Bratianu háttal fordított a régi liberális pártnak, Dinu a letéteményese ebben a liberális frakcióban a Bratianu-család hagyományainak. Parlamentű szereplése

korán komoly egyéni kvalitásokról tett tanúságot. A kolozsvári liberális szervezet Lepadatu volt kultuszminiszterrel az élén fogadta az állomáson a liberális vezető, aki meglátogatta a város kulturális intézményeit, majd délelben 12 órakor a liberálisok főtéri klubjában ünnepélyes recepció volt, amelynek során a liberális szervezet nevében Lepadatu volt kultuszminiszter és az ifj. liberálisok nevében dr. Toma üdvözölték a vendégeket.

Dinu Bratianu válaszában rövid politikai expozét is tartott, élesen kritizálva a nemzeti parasztpárt gazdasági és pénzügyi politikáját. Kijelentette többek között, hogy Madgearu több mint egy pénzügyi diktátor. Dinu Bratianu délután 1 óráig tartott, majd ese Victor Slavescuval együtt visszautazott Bukarestbe.

Uj szesz törvény készül

Madgearu lényegesen módosítja a régi szesz törvényt. Uj törvényjavaslatában megszünteti azt a rendszert, melyben választott bíróság döntött el, hogy a Monopol milyen áron vegye át a gyáraktól a szeszt

Megtiltják a mezőgazdasági szeszgyáraknak a kontingens eladását

Cluj-Kolozsvár, március 21. A szeszkereskedők és szeszgyárosok körében hatalmas felzúdulást keltett az a hír, hogy Madgearu pénzügyminiszter új szesz törvény javaslatot terjesztett be a kamarához. Az új szesz törvény megbízható értesülésünk szerint lényeges változtatásokat fog tartalmazni és nem is annyira a szeszkereskedelmet, mint a szeszgyártást érinti.

Egyik leglényegesebb pontja az új szesz törvénynek a szesz gyári árának megállapítása lesz. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy minden esetben a pénzügyigazgatóság delegátusai, mint bizottság, állapították meg, milyen áron vegye át a monopól a szeszgyártól a szeszt. A bizottság által megállapított ár ellen a szeszgyárnak joga volt fellebbezni, illetve egy választott bíróság véleményét kikérni. A választott bíróság azután döntött a monopól és a szeszgyár között felmerült vitás kérdésben.

Ez a rendszer sok huza-vonára adott

alkalmat. Természetesen alig volt eset, hogy a választott bíróság ítéletét, illetve véleményét ki ne kérték volna, ami újabb költséget és idővesztéséget jelentett. Madgearu új szesz törvényjavaslata ezt a rendszert megszünteti. A javaslat szerint a jövőben miniszteri bizottság fogja a szesz átvételi árát megállapítani. A miniszteri bizottság a termelési viszonyok, a munkabérek, a nyersanyagok, stb. szempontok figyelembevételével és ezeknek országos relációban való megállapításával fogja a szesz átvételi árát megállapítani. Ez az ár az egész országban egyaránt érvényes lesz.

Az új szesz törvényjavaslat szabályozza a kontingens eladásának kérdését. A mezőgazdasági szeszgyárak részére kategorikusan tiltja a kontingens eladását. Az ipari szeszgyárak is csak egy évi kontingensüket adhatják el.

Az új szesz törvény részletei nemsokára nyilvánosságra kerülnek, amikor a javaslat szövegét a képviselők kézhez kapják.

Industria Plusulul S. A.

Bucuresti, Soseaua Vitan 70.

Gyárt és elad nagyban a legújabb divat szerint

Plüss-Breltschwanzot

Rövid. és hosszú kabát-ujdonságok a legújabb bel. és külföldi divat szerint

Az amerikai kormány nem fagyasztja be a külföldi pénzügyi intézeteknek az amerikaiakkal szembeni követeléseit

Páris, március 21. Abból a tényből, hogy az amerikai kormány olasz számlára 8 millió 575 ezer dollár értékű arany exportját engedélyezte, pénzügyi körökben joggal következtetnek arra, hogy az Egyesült Államoknak nincs szándékában külföldi pénzügyi intézeteknek az amerikaiakkal szembeni magánköveteléseit befagyasztani.

Sőt politikai körökben valószínűnek tartják, hogy az amerikai kormány rövidesen engedélyt fog adni az összes idegen számlákon tartott arany exportjára. Jelenleg mintegy 400 millió dollár értékű arany tartanak külföldiek számláin Amerikában.

Egyébként a szövetségi tartalékok hivatala március 27-ig meghosszabbította a rejtett arany beszolgáltatásának határidejét.

Felmentette a törvényszék Keleti Sándort az „államellenes versírás” vádja alól

Az ügyészség hivatalból emelt vádat Keleti Sándor ellen

Cluj-Kolozsvár, március 21. (Az Uj Kelet tud.) Mint tegnap jelentettük, a kolozsvári törvényszék 4-ik szekciója kedden reggelre tüzte ki Keleti Sándor író sajtóperét. Keleti Kolozsváron adta ki a Front című verseskönyvét, melyet előbb a sziguranca inkriminált, de mikor Keleti Sándor igazolta, hogy versei pusztán irodalmi termékek s nincs bennük államellenes tendencia, a sziguranca ad acta is tette az ügyet. Öt hónapra rá azonban Colfescu ügyész hivatalból vádat emelt Keleti ellen és megindította ellene az eljárást.

Az érdeklődéssel kísért tárgyaláson Keleti Sándort dr. Georgescu Mircea ügyvéd képviselte, aki érdekes védőbeszédében különösképpen tartotta, hogy miután a sziguranca a vádat elejtette, az ügyészség hivatalból indított eljárást Keleti Sándor és versei ellen. Ez esetben vagy a sziguranca nem volt eléggé hazafias, vagy pedig az ügyész volt tulbuzgó. Az ügyvéd román nyelvű citátumokat olvasott fel Keleti Sándor verseiből és ezekből mutatta ki, hogy Keleti irodalmi működésében nincs semmi, ami veszélyeztetné az állam rendjét.

A Iepure-Linzmayr-tanács rövid tanácskozás után fel is mentette a vád és annak következményei alól Keleti Sándort. Dr. Lami Helmut ügyész fellebbezett a felmentés ellen.

Keresztények a zsidó fronton. Irta: Dr. N. M. Gelber, fordította: Dr. Kupfer Miksa. A zsidó történelem legérdekesebb fejezeteit tárja fel ez a pompás könyv. Tizenhárom rendkívül érdekes monográfia a történelem azon keresztény alakjairól, tudósról, írókról, fejedelmekről és diplomatakról, akik páratlan odaadással küzdöttek a zsidó nép jogaiért és szebb jövőjéért. Palesztina felépítéséért, olyan időben, amikor ezt maga a zsidó nem akarta. A könyv ára fűzve 90 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

A „ZSIDÓ” MARX

Irta: Szabó Imre

A tartalomról: Rabbi Levy Marx családja — Marx Károly zsidó könyveszele — Marx és a Rotachildok — Bauer és Marx zsidóvitája.

A finom papirosra nyomott példányok

ára 30 lej

Az egyszerű kiadás ára:

15 lej

Megrendelhető bélyeg előzetes beküldése mellett is az Uj Kelet könyvosztályában Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

Irtóbar

Embere

Lens

Berlin, mártiasa a szabababb méreteban. A náci akarják vinnra a legérészak eszközeban és ennek metország tö és miként tö idézzük a b tung” cikkét sorokat olvas „Az utóbbi antiszemita hez vezetett emberellenes bresszlai zs ideje annak, lantást vessi re...”

Megirta az és a rohamo megszállás a bíróságokat, ket és ügyve tották. Közbe ügyvédek gy lyekek elhat sekre és a felfüggesztik ki tárgyalás a bresszlai szett és a niált az illet helyreállításá lini német i nek von Pa tett interve leg a német vető lépéseir bresszlai ne rendelte a bi nali kiirtítés tek azóta az alatt állanak történt, szám sulyosan inz esés véletlen muló természet igyvédet pen a keresk ta árjavérti

A zsidó la az ügyvédek kartársaik se akik politika lának és ene dek pártjára dások során. ügyvéd, olya származása i erőszakoskod dek ellen agi Miután fe széki tárgyal gok kiirtítte ket, megindu lások a rend látható volt. zsidó ügyvéd jegyében fog ség és az iga valamint az sege között meg hozták a bíróság elnök a határozat

Az összes dek közül tani, akiknek vehessenek a tárgyalásokon ügyvédek kü nyokat kapn vol kell, hogy ságtól és tör hetnek részt Egyébként k praxisukat. H lasztottak” er nökség értesi törvényszéki rik a zsidó magukat eze Ezeket az illetők érdeke mondja a tö

Irtóhadjárat indult meg Németországban a zsidó bírúk és ügyvédek ellen

Emberemlékezet óta nem élt át olyan napokat a breszlai zsidóság, mint az utóbbi hetekben Lengyelországban bojkottálják a német árukat

Berlin, március 21. A zsidók kiszorítása a szabadpályákról egyre súlyosabb méreteket öltenek Németországban. A náciik tüzön-vízen keresztül be akarják vinni az intellektuális pályákra a legerősebb numerusz klauzuszot. Nem törvények útján, hanem az erőszak eszközeivel. Ez történt Breszlauban és ennek előjelei mutatkoznak Németország többi városaiban is. Hogyan és miként történt ez, erre elegendő, ha idézzük a breszlai „Jüdische Zeitung” cikkét, amelyben a következő sorokat olvashatjuk:

„Az utóbbi hetekben a politikai és antiszemita izgalom olyan eseményekhez vezetett, amelyekhez hasonlókat emberemlékezet óta nem élt át a breszlai zsidóság. Még nincs itt az ideje annak, hogy részletes visszajelentést tessünk a lejárott eseményekről...”

Terror a breszlai zsidó bírúk és ügyvédek ellen

Megírta az Uj Kelet, hogy a náciik és a rohamosztagok heteken keresztül megszállás alatt tartották a breszlai bíróságokat, a zsidó bírúkat, ügyészeket és ügyvédeket erőszakkal eltávolították. Közben a keresztény bírúk és ügyvédek gyűléseket tartottak, amelyek elhatározták, hogy a kilengésekre és az erőszakra való tekintettel felfüggesztik a bírósági és törvényszéki tárgyalásokat. Ezzel egyidejűleg a breszlai ügyvédi kamara is gyűlésezett és a kamra vezetősége intervenciót az illetékes hatóságoknál a rend helyreállítás érdekében. Végül a berlini német ügyvéd-egyesület elnökeinek von Papen helyettes kancellárjának tett intervenciójára és ezzel egyidejűleg a német ügyvéd-szövetség közbevető lépéseire sikerült elérni, hogy a breszlai nemzeti szociálista párt elrendelte a bíróságok épületeinek azonnali kiürítését. Az igazságügyi épületek azóta az állami rendőrség védelme alatt állanak. Amíg azonban ez megtörtént, számos zsidó bírót és ügyvédet súlyosan inzultáltak és csak a szerencsés véletlen játéka, hogy sérüléseik muló természetűek. Egy kikeresztelkedett ügyvédet is megverték, hasonlóképpen a kereskedelmi kamara egyik tisztá árjavérü vezetőjét is.

A zsidó lapok megállapítják, hogy az ügyvédek közül sokan siettek zsidó kartársaik segítségére, sőt olyanok is, akik politikailag szélső jobboldalon állnak és energikusan a zsidó ügyvédek pártjára állottak a brutális támadások során. Ezzel szemben igen sok ügyvéd, olyanok is, akiknek német származása igen kétséges, szították az erőszakoskodásokat és a zsidó ügyvédek ellen agitáltak.

Miután felfüggesztették a törvényszéki tárgyalásokat és a rohamosztagok kiürítették a törvényszéki épületeket, megindultak a különböző tárgyalások a rend helyreállítására. Előrelátható volt, hogy a béke és a rend a zsidó ügyvédek alapos megrövidítése jegyében fog helyreállni. A rendőrség és az igazságszolgáltatás vezetői, valamint az ügyvédi kamarák elnöksége között lefolyt tárgyalások mára meghozták eredményüket. A legfőbb bíróság elnöke határozatot hozott és ez a határozat így hangzik:

A kiválasztottak

Az összes breszlai zsidó ügyvédek közül tizenhatet fognak kiválasztani, akiknek megengedik, hogy résztvehessenek a bírósági és törvényszéki tárgyalásokon. Ezek a kiválasztott ügyvédek külön rendőrségi igazolványokat kapnak. A többi ügyvédek távol kell, hogy tartásuk magukat a bíróságtól és törvényszékektől és nem vehetnek részt azoknak tárgyalásain. Egyébként korlátlanul folytathatják praxisukat. Hogy kik lesznek a „kiválasztottak” erre vonatkozólag az elnökség értesíteni fogja az illetőket. A törvényszéki elnök és a hatóságok kéri a zsidó ügyvédeket, hogy tartásuk magukat ezekhez az irányvonalakhoz. Ezeket az intézkedéseket éppen az illetők érdekében kellett megtenni — mondja a törvényszéki elnök határo-

zata — és egyben igyekezik megnyugtatóni a lakosságot.

A „Deutsche Allgemeine Zeitung” megállapítja, hogy a 17 kiválasztott ügyvéd megfelel a breszlai zsidó lakosság számarányának. Ugyanitt közli a lap, hogy a breszlai keresztény ügyvédek egy tekintélyes része, mintegy százan, megalakította a nemzeti ügyvédek szövetségét és mindannyian a nemzeti szociálista párthoz csatlakoztak le.

Berlinben és Leipzigban is

Berlin, március 21. A Montagspost értesülése szerint a kormány folytatja

Hatszor toloncolták Magyarországra és ugyanannyiszor toloncolták vissza Radu cementgyári munkást

A bukaresti lapok kérdik: „Ki viseli ezért a felelősséget?”

Cluj-Kolozsvár, március 21. (Az Uj Kelet tud.) A Dimineata mai számában megdöbbentő tudósítást közöl egy tordai munkás tragédiájáról, akit hatszor utasítottak ki Romániából Magyarországra és a magyar hatóságok ugyanannyiszor toloncolták vissza román területre. Zeca Radu cementgyári munkásról van szó, akit a lap szerint szociáldemokrata meggyőződése miatt vontak felelősségre a tordai szüregében. Innen néhány pofon sikeres elhelyezése után továbbították a magyar határ felé. Hiába bizonyította, hogy román állampolgár, hogy a román hadseregben teljesített katonai szolgálatot és hiába bizonyította, hogy egy sötét szobában felesége és két gyermeke beteg és éhezve várják az ő támogatását.

A határra érkezve, átadták az egyik őrszemnek, aki megvárta, míg beestelődik, majd utnak indította azzal hogy egy szót se merjen szólni, mert különben hátulról lelövik. Ezzel az utálapu-

val felszerelve indult el Zeca Radu és néhány órai bolyongás után a magyar csendőrség karjaiba került. A magyar határhoz először kémmek nézte, majd a vizsgálat lefolytatása után, mint nem kívánatos elemet visszatoloncolták ugyanazon az uton és ugyanazonkál az eszközökkel Romániába. Dermezítő hidegben, csaknem meztlenül érkezett vissza hazájába. Aradra ment, ahol önként jelentkezett és elmondotta kálváriáját a hatóságoknak. Magyarországról hivatalosan megerősítették, hogy nem ismerik el magyar alattvalóként a munkást. Ennek ellenére is ismét kivitték a határra és utnak indították Magyarországra felé. A kálvária megismétlődött másodszer is, majd négyszer egymásután. Hetek, sőt hónapok teltek el azzal, hogy Zeca Radu a magyar-román határ különböző pontjain át és visszasétált. A Dimineata felteszi a kérdést: ki a felelős Radu cementgyári munkás mártírsorsáért.

Leipzig, március 21. A nemzeti szociálista ügyvédek a napokban nagygyűlést tartottak és határozatukban a következő követeléseket állították fel: 1. Az összes német bíróságok megtisztítását az ide-

gen fajú bírúktól és tisztviselőktől. 2. Az idegenfajúknak megtiltják, hogy ügyvédi gyakorlatot folytassanak német bíróságokon. 3. Csak német honfitársak lehetnek közjegyzők. 5. Négy év letelte után, vezéreink terve szerint, egyetlen idegenfajú sem lehet többé ügyvéd Németországban. Minden évben az idegenfajúknak legalább egy negyedét kell eliminálni.

Bojkottálják a német árukat

Varsó, március 21. A németországi zsidó lakosság üldözése miatt a lengyel zsidók között rendkívüli izgalom uralkodik. A Németországban lakó lengyel illetőségű zsidók ellen a hatóságok különböző rendszabályokat alkalmaztak. A lengyelországi zsidó kereskedőket ez az eljárás annyira fölháborítja, hogy minden kapcsolatot meg akarnak szüntetni a német gyárosokkal és bojkott alá helyezik a német árukat. Varsóban már fölhívták a közönséget, hogy ne vásároljon német árut.

Lengyelországban filmbojkottal és az met horogkereszt gazdasági garázdalkopari cikkek bojkottjával felelnek a néadására.

szágszerte ismeretessé vált Fortu professzor provokálóhangú beszéde is különösképpen felkavarta a kedélyeket.

A jelenlevők egyrésze követelte, hogy Fortu beszéljen, a másik része viszont már az első pillanatban ellenségesen fogadta a szószéken megjelenő agitátort. Végül is Fortu nehezen szóhoz jutott és a következőképpen kezdte:

— Mindenféle kollega urak, kormányparti kollegák, ellenzéki kollegák és egy szabad, jó és becsületes országbeli kollegák...

Fortu utolsó szavait már nem lehetett hallani. Valaki tiltakozott Fortu megkülönböztetése ellen és a terem két táborba oszlott. Egyik része csatlakozott a tiltakozáshoz, másik viszont a zajongók eltávolítását követelte. A rend csak nehezen állott helyre. Az elnökölő Hurmuzescu bukaresti egyetemi tanár tündelőleg elhagyta az elnöki széket, amelyet Banescu kolozsvári professzor foglalt el. Végre Fortu ismét szóhoz jutott és a következőket mondotta:

— Nem lep meg ez a zajongás. Nem látják, milyen furcsa kongresszus ez, milyen csend veszi körül?

Az első pillanattól kezdve az volt az impresszióm, hogy inkább a kormány kongresszusa ez, mint a közoktatásé.

Es minthogy gyanítottam ezt, nem vettem részt sem az előkészítő értekezleten, sem pedig a határozati javaslat megvázolásában. Megmondottam az elnöknek, hogy nem akarom, hogy ez a mindennapon való harcnak és minden veszéllyel való dacolásnak a ruhája fájjon azért a söpredékért, amellyel itt-ott találkozhattam volna.

A terem egyik része tapsol, a másik része energikusan tiltakozik. Fortut felszólítják, hogy precizirozza, kit ért a söpredék alatt.

Söpredék az — válaszolja Fortu — aki gunyt üz az iskolából és aki azt hiszi, hogy jogában áll engem félbeszakítani.

A két tábor é szavak hallatára ismét összeütközik. Fortu hívei erőszakkal az emelvényre cipelnék egy udvarhelyi tanítót és ott erőszakkal elhallgattatják. Fortu ellenségei viszont a beszéd azonnali félbeszakítását követelik. Teljes félóra telt el eképpen hallatlanul izgatott, feszült atmoszférában, míg végül is Fortu ismét szóhoz jutott. Az agitátor patetikus hangon jelentette ki, hogy ő el van készülve minden szenvedésre, még arra is, hogy meghaljon eszméjéért. Ennélfogva nem érdekli őt az, hogy egyesek be akarják piszkolni. Nem reflektál arra sem, hogy kegyelemből beszélni engedjék. Ennélfogva eláll a szótól.

Miután Gerota dr. a versszakán egyetemi tanár beszéde ismét botrányt idézett elő, minthogy a szónok a kormányt élesen támadta, határozati javaslatot szavaztattak meg, amelyben tiltakoznak az iskolák megszüntetése és a tantestület degradálása ellen, dezavualják azon parlamentter kollegákat, akik nem képviselték elég energikusan a tantestület érdekeit, követelik a fizetésük kiegészítését, a határozatos fizetések azonnali folyósítását és felhívást intéznek az uralkodóhoz, hogy tegyen igazságot a tantestülettel szemben.

Fortu professzor hatalmas botrányt provokált a tantestület rendkívüli kongresszusán

Fizetésük kiegészítését és azonnali folyósítását követelik a tanárok és tanítók

Bucuresti-Bukarest, március 21. A romániai tantestület, amely magában foglalja az egyetemi és középiskolai tanárok valamint tanítók szövetségét, vasárnap rendkívüli kongresszust hívott össze Bukarestbe, hogy a költségvetéssel kapcsolatosan a tantestület sérélméit megvitassák és ennek megfelelő követeléseket tá-

masszanak a kormánnyal szemben. A közgyűlés viharos lefolyású volt, nemcsak, mert azon éles felszólalások hangzottak el a közoktatásügyi büdzsén eszközölt redukciók ellen, hanem mert a királysértési per folytán or-

Nagy tétel selyem maradék

gyönyörű mintákban eddig még nem létezett olcsó árakon az

A. B. C.-ben

Str. Necu'cea (volt Korniss-utca) 1.
B-járat a kapu alatt.

Marx

Marx csa-

környezete

Bauer és

példányok

el

ara:

zetes bekl-

könyvosz-

L. Pop 10.

BUKARESTI HÉT

A mai pikkolók. Vadállatok inváziója veszélyezteti Bukarestet. Taslaonu kosztot és borbélyt akar adni 900 lejért

Vidéki ismerősömmel betértünk a Cealea Victoriein levő Terminus kávéházba egy „kapucinerre“. Fizetésre kerül a sor; ismerősöm a leghatározottabban tiltakozik az ellen, hogy magam fizessem ki a „cechemet“ és kért, tekintsem magam meghívottjának. Am a pincér nem tud visszadni az ezresből...

Nem baj, ugyanis szükségem van aprópénzre, talán elküldhetné a pikkolót váltani — fondult ismerősöm a szolgáltatás fizetőhöz.

A pikkoló mintha csak az alkalmat leste volna, mintha a föld alól bujt volna el. És mint a nyíl rohant a bankóval.

S csak vártunk, vártunk, ám a gyermek késett. Kétszeri reklamáció után, miután még mindig nem jött, aggódni kezdtünk. Aggódni kezdett már a pincér is. De hiába szegedtük szemünket az ajtóra, a pikkoló nem volt hajlandó mutatkozni. A fizető kétségbeesésben a direktorhoz fordult. Rövid nyomozás után az egyik kiszolgáló vállalkozott rá, hogy elérkeríti a szökevényt.

Mi már nem bízunk benne. — Jöjjenek csak velem. És a szomszéd-ban levő averescanu kártyaklubba vezetett. Ott az egyik bakkarat asztalnál pillantottuk meg a mi pikkolónkat. Verejtékezve meresztette szemeit a zöld posztóra és ismerősöm ezresének roncsait remegve szorította ujjai között.

A pincér a fülénél fogva vitte le a fiatal játékost. A kávéház egyik félreeső szögletében tisztázták a dolgok:

A szomszédos épületben van elhelyezve a néppárt kártyaklubja, ahol szaka-datlanul, éjjel és nappal folyik a „zsuga“. A fiúcskát egyrizben váltani küldték fel s ott valaki azt tanácsolta neki, hogy próbálja meg a szerencsét. A kis pikkolónak felragyogtak a szemei és megkockáztatott 20 lejt. Nyert, újra tett, újra nyert, addig, amíg 400 lejes nyere-séggel hagyta el boldogan a játéktermet. Ez így ment egy ideig, a fiú mindig nyert s ma ütött be először a pech...

A pikkoló arcán tenyerek piros nyomá-val, szepegve mondja: — Mit akarnak tőlem? Holnap majd visszanyerem kamatostul...

A bukarestiek még jól emlékeznek arra a riadalomra, amelyet a Kanner-féle revü elszabadult óriáskigyója keltett. A hatalmas, öt méteres kobra estéknént egy mulatt kigyószelídítőnő testére tekerő-zött, míg nappal a színház előtt levő üzlet kirakatából meresztette szemeit a Victoria járókelőire. Mig egy szép napon meguntta ezt a kettős szerepet és nyomta-lanul eltűnt. Nem tudni, hogyan és mi-képpen tört utat magának a kirakatból, elég az hozzá, hogy máig sem tudják, hogy hova lett... Akkoriban tünt fel Galac uccáin is egy igazi tigris és Várad általános riadalomra az ott időző cirkusz ketreceinek egyikéből hatalmas him-orozslán szabadult ki...

A kigyó után a tigris, meg az oroszlan is nyomtalanul tűntek el... Talán a tél dermesztő hidege pusztította el őket... Ujjában azonban a vadállatoknak egész inváziója veszélyezteti Bukare-stet.

Az elmúlt évben történt, hogy a mold-vai Romanban rövid tartózkodásra vert sátrat az Illenet-cirkusz. A cirkusz rossz üzletet csinált. A látványosság adót sem tudta fizetni és amikor fel akarta szedni sátorfáját, miniszteri rendelet alapján megakadályozták a cirkusz távozását s zárlatot rendeltek el az egész berendezés, az egész vadállat-állomány ellen.

Igy történt aztán, hogy Romanban az oroszlanok, zsiráfok, a tigrisek és az elefántok több mint félsze állják a zárlatot s nem a legnyugodtabban, nem a legelégedettebben. A lesóványodott álla-tok panaszos bögése betölti a várost s álmatlan éjszakákat szerez a környék-belieknek.

Az utóbbi időben az elégedetlenség ugy elhatalmasodott a vadállatok között, hogy lázadoni és ketreceikből kitörni készülnek. Erre vall az is, hogy az orosz-lánok és egyéb vadállatok ketreceinek vasrácsa egyre aggasztóbban zörög, a ketrecek inognak s a város lakossága ret-tegve várja a pillanatot, amikor a vadak rátörnek Romanra. Az emberek nem mer-nek az uccára kimenni, a szülők nem kül-dik gyermekeiket az iskolába.

A romani polgármesteri hivatal elhári-tott magáról minden felelősséget, szó-szerint: „egy szerencsétlenség esetén minden anyagi, vagy erkölcsi felelősé- get“. A romani polgárok már intervenál-

tak is a pénzügyminiszternél és követel-ték, hogy a vadállatok elleni zárlatot szüntesse meg és a vadállatokat haladé-katlanul szállíttassa Bukarestbe, mert ha nem... és a legkülönbözőbb fenyegetések következnek.

Ilyenformán, ha Bukarest meg is me-nekül a vadállatok inváziójától, a roma-niak bosszuját nem fogja elkerülni. Ez lesz a vidékiek bosszúja Bukarest ellen.

Öles, élénk színű plakátokkal ragasz-tották tele tegnap a főváros falait. Hata-lmas betűk hívták fel a járókelők fig-yelmét: „A Nemzeti Gárda felhívása“. Azután

valamivel kisebb, de még mindig elég vastag szedéssel: „Azok, akik belépnek a király strázsái nevű egyesületbe, amely-nek keretében a mi legfelsőbb parancs-nokunk (comandantul suprem) Gh. Ta-lacanu megválasztotta, amit a Nemzeti Gárda programjába foglalt s a reális tet-tek mezejére lépett...“

Es egész apró betűkkel: „900 lejért bárki kaphat a Nemzet-i Gárda által felállított otthonban elég jó ellátást, ágyat és kitűnő borbélyt...“

Vaida miniszterelnök vasgárdistává, majd cuzistává vedlett néhai kabinet-főnöke — aki a legutóbbi választások al-kalmával Cuzának jelöltje volt! — csu-fos kudarcot vallott színházalapítása után ezuttal, mint legfelsőbb parancsnok „Nemzeti Gárda“ cég alatt „A király strázsái“ cím bitorlásával kosztot és borbélyt akar adni 900 lejért. — Így fest a Taslaonu ur féle cuzismus. Hátszegi Ernő

KÖZGAZDASÁG

Mit tartalmaz a román-magyar kereskedelmi és kliring egyezmény

1:1 arányban állapították meg a kompenzációs alapot. Románia ezzel szemben eddig hatszorosát szálította annak, amit kapott Magyarországiól. A román ia és petró cum hátrányára keletti icemelm a magyarországi villamosági gépek behozatalát

Bucuresti-Bukarest, március 21. (Az Uj Kelet tud.) A román-magyar keres-kedelmi szerződés tárgyalásai Buda-pestben befejezést nyertek. Nickl Al-fréd meghatalmazott miniszter ma-gyar részről és Tilea Viorel meghatal-mazott miniszter román részről aláír-ták a kereskedelmi szerződést, amely 1:1 arányban állapította meg a ma-gyar-román kompenzációs alapot.

Kük vettek részt a tárgya-láson

A hivatalos jelentések elég szüksza-vuan emlékeznek meg a mindkét or-szág részére rendkívül fontos egyez-ményről, amely különösen Románia exportjában és főleg a faexportban je-lent sokat. A romániai faexport az utóbbi időben súlyos válságban ment ke-resztül, miután Magyarország nem en-gedte be a román fát. A kereskedelmi szerződés remélhetőleg nemcsak a fa, hanem a petróleum kompenzációját is nyelbevitette.

A román-magyar kereskedelmi és kliring-tárgyalások március 15-én kez-dődtek újból meg. A román bizottság tagjai: Tilea Viorel, Otou Adrian, a Banca Nationala képviselőjében, Ca-ramfil és Dumitrescu, a kereskedelmi és iparügyi miniszter részéről és Radu bizottsági titkár, valamint a fa- és a petróleumszakmának egy-egy szakér-tője. A március 15-ki tárgyalásokat már Bukarestben megelőzték tárgyalá-sok, ugy, hogy a román delegáció ugy a kereskedelmi, mint a kliringtargya-lások anyagát már Bukarestben előké-szítette.

Magyarország előnyösebb szer-szerződést kötött, mint Romá-nia

Románia eddig több árut szállított Magyarországnak, mint fordítva. 41 millió pengőre rugott az 1932ben a be- vitel Magyarországon Románia felől. Ezzel szemben Magyarország Romá-

	1930	1931	1932
Ausztria	16,381.000	16,462.000	16,665.000
Csehszlovákia	34,422.000	3,915.000	6,386.000
Románia	33,417.000	35,584.000	13,480.000
Jugoszlávia	13,782.000	6,959.000	1,425.000
Lengyelország	1,292.000	3,625.000	863.000

Romániát ebben a gazdasági harcban tehát Ausztria győzte le. S ámbár Ma-gyarország kivitele Romániában szintén esett, ez azonban, mint például a villa-mosgépeknél, nem nagy összeg.

18 millióról 15 millióra

A kompenzációs megegyezés szerint ál-lítólag a román fakivitel 15 millió pen-gőre szorulna, a petróleum és ásvány-olaj pedig 7 millió pengőre. Ennek a két tételnek 1:1 arányban történő kompen-zálása viszont jelentékenyen felemeli a magyar villamoscikk, gépek, vasárúk és gyártmányok behozatalát, ugy, hogy

niába 11 millió pengő értéket expor-tált. *Az a tény tehát, hogy a megegye-zést 1:1 arányban létesítették, azt je-lenti, hogy Magyarország viszonylag előnyösebben jön ki a kereskedelmi szerződéssel, mint Románia.*

A magyar-román kereskedelmi me-gyezés a következő megállapodást tar-talmazza: Románia ad Magyarorszá-g-nak nyers és megmunkált fát, ásvány-olajat, tengerit, korpát, faszénet, olaj-pogácsát, tollat lucernamagot és friss gyümölcsöt.

Románia kap Magyarországtól: vil-lamosgépeket és készülékeket, vasfém-gyártmányokat, vasárúkat, gépeket és készülékeket, pamutszöveteket, kőse-net, edényeket agyagból, gyógyszer-e-keket, kaucszukarut, fémgyártmányokat, nyersbort, fémárut, jutaszakot, pré-mbort, celuloidot, pamutfonalat és cér-nát.

A múltban a román kivitel fában és petróleumtermékekben esett vissza. A fakivitel 1930-tól 1932-ig a következő-képen esett:

	1930	1931	1932
pengő	33,417.000	35,584.000	18,489.000

Az ásványolajok esése még katasz-trofálisabb képet mutat:

	1930	1931	1932
pengő	25,290.000	13,648.000	10,170.000

Ezzel szemben a magyar kivitel Ro-mánia felé villamosgépekben például alig mutat esést:

	1930	1931	1932
pengő	3,096.000	2,875.000	2,093.000

A román tollkivitel egyenesen katasz-trofális hanyatlást mutatott, amennyiben 1,121.000 pengőről 171.000-re zuhant.

Vissza kellett szerezni a fa-piacot Magyarországon

Katastrofális volt az a körülmény is, hogy a magyar faimport teljesen elfor-dult Romániától. A magyar faimport statisztikája a következő képet mutatja:

	1930	1931	1932
pengő	33,417.000	35,584.000	13,480.000

az egyéb cikkek behozatala az eddigi kon-tingens színvonalán mozog.

A megegyezés részletes szövege még nem látott napvilágot. Igen fontos kér-dés, hogy miképpen kompenzálták azokat a cikkeket, amiket Románia még 1932-ben közel 20 millió pengő értékben szál-lított Magyarországnak s amelynek ké-sőbb egyáltalán nem voltak ellenértékei a magyar kivitelben. Ilyen cikk például a tengeri, a korpá, a faszén és az olaj-pogácsák.

Az eddig nyilvánosságra került adatok-ból az állapítható meg tehát, hogy Ma-

gyarország felemelte a villamosgépek ki-vitelét, viszont Romániának engednie kellett legfontosabb cikkeinek, fának és a petróleumnak elhelyezkedéséből. Még így is jobb, mint a tárgyalások közvetlen megindítása előtt volt a helyzet, amikor Magyarország teljesen elfordult a román fától és olajtól. A román-magyar meg-egyezés végleges szövegét rendkívüli ér-deklődéssel várják ugy a román, mint a magyar kereskedelmi körökben.

Tilea alminisztert nyilatkozatra pró-bálták bírn a magyar újságírók, ő azon-ban kijelentette, hogy nem nyilatkozhat addig, amíg nyilvánosságra nem hozzák a kereskedelmi szerződés részleteit, mert mindkét szerződő felet teljes titoktartás kötelezi.

EGYESÜLETI ÉLET

Látogatás a kolozsvári Poale Cedek aggokházában

A Malom ucca egyik udvarában áll a gyönyörű templom, a Poalé Cedek nagy temploma. A templom udvarán vannak az aggok lakásai. Itt vannak már egy pár éve azok a kiöregedett iparosok, akik tagjai voltak a Poalé Cedeknek. De nemcsak azok — jegyzi meg Mandelbaum rabbi, aki egymaga végzi a Chevra könyvelését, titkári teendőit s mindennemű adminisz-trációját —, nemcsak Poalé Cedek tagok laknak itt, hanem olyan zsidó iparosok is, akik öregségükre nem képesek tovább üzni mesterségüket. A Poalé Cedek cél-kitűzése a zsidó tömegék produktívizá-lása a tóra s a vallás szellemében.

Goldberger Károly elnök vezetése alatt sokat fejlődött ez az életrevaló, demok-ratikus szervezet. Az ő agilitása sokban járult hozzá a szervezet kifejlődéséhez. A modernül felszerelt aggokházában 15 volt iparos zsidó kap állandó ellátást, ezenkívül 20-an kinn élnek, de állandó segélyben részesülnek.

Az egyik szobában egy öreg bácsi ül a varrógép mellett és varrogat. Megszólít-juk az öreg bácsit, alig akar válaszolni, mert el van foglalva, mert neki most más dolga van, minthogy az újságíró kérdé-seire válaszoljon, hogy hívják magát, bátyám? Leteszi a varróeszközt s ugy válaszol: Nachmánovics Zsiga vagyok, nyugalmazott szabómester, válaszolja. S tovább varr... 1864-ben születtem, de még élni fogok, teszi hozzá.

Vannak itt szabók, asztalosok s az iparosság minden ágából.

A gazdasági nyomor azonban itt is ké-kezde a maga romboló munkáját. A szépen indult intézmények sora nem tud tovább fejlődni.

E hó huszonötödikén este egy nagyszá-básu estélyt rendez a Poalé Cedek. Ez az intézmény megérdemli, hogy nagyobb érdeklődést tanúsítsanak irányában.

A Palesztina Hivatal közleménye. Ér-tesítést kaptunk a fő Palesztina Hivatal-ból, hogy a március 25-én induló hajóra minden jegy elfogyott. Aki eddig nem gondoskodott hajójegyről, az ne induljon.

Zsidó közélet Belényesen. Az egyhangu és eseménytelen belényesi életben az utóbbi időben nagy változás állott be. Egyrészt a zsidó Nőegylet teatestélyel, másrészt a főrabbi által minden héten rendezett vallásos estélyek, az itteni bocherek előadásai valóságos új életet adtak a belényesi zsidóságnak. Pollák Antal, Belényes nagytudású főrabija állandó kontaktust tart fenn a városka zsidóságával. A hitközség nagy tanács-ter-mében vallásos estélyeket rendez, ahol a városka zsidóságának színe-java vesz részt. Alkalmam volt személyesen beszél-ni Pollák főrabbi-val, feltettem azt a kér-dést, hogy szimpatizál-e a Mizrahi moz-galommal. „Egy olyan mozgalmat — mondja a főrabbi —, amely zászlójára írta ez a két szót: „Thora-Vaavoda“ ez csak életképes lehet, mert célja vallásos alapon felépíteni Palesztinát“. Azt is ké-jelentette a főrabbi, hogy örömmel venné és támogatná is a Zeiré Mizrahi megalla-kulását Belényesen. — Be kell számol-ni még a zsidó Nőegylet purimi teatestélyé-ről, amely ugy erköletesleg, mint anyagi-lag fényesen sikerült. A rendezésben oroszlanrésze volt Klein Jenőné elnök-nő, Lejpnik Adolfné, Scharfer Vilmosné és Schlesinger Mihályné fáradhatatlan mun-kájának. Hétfőn este a hitközség nagy tanács-ter-mében megalakult a belényesi Zeiroth Mizrahi, ahol Ordentlich Viktor vázolta a Mizrahi eszmét és célját. A gyűlés egyhangulag az alábbi vezetősé- get választotta meg: Előnök Roth Mar-git, pénztáros Farkas Klári, ellenőr Fischer Rózsi, Buchwald Ida, titkár Le-bovits Irén.

N tűző cío

A kol... és nev... képezi... négy pá... el. Ezek... ka és id... igazsá... erősiten... mint ny... magyar... velő pr... végezni... tani tel... hogy... megism... megfele... noráljul... ifjuság... széleseb... galomb... szesévé... A pá... részt ve... vezetne... ideje 19... a Zs. 1... 22. II... ígés bo... ban, gé... irással... 4 iv (3... munkák... 6. A p... 4 e... 8 m... 7. Csak... rásmun... munkák... nyelven... A pá...

„A k... szociáli... különö... sorsára... A mu... tást ér... rendsze... zsidósá... ban, a... tés figy... litikai... lyekben... mindaz... potát é... jövője... nemezt... massá...

„A j... tom“... Egy... tandó... majd... irodalom... epica, s... helyzete... irodalm... vább a... zeti jel...

„A ci... Ezen... pontból... térni a... és fogl... nizmuss... országr... Beszará... desével...

„A B... Ismer... kialakul... szonya... továbbá... (Weizm... ban. A... leti po... tetni a... lapotát... fogadta...

„A B... Ismer... kialakul... szonya... továbbá... (Weizm... ban. A... leti po... tetni a... lapotát... fogadta...

„A B... Ismer... kialakul... szonya... továbbá... (Weizm... ban. A... leti po... tetni a... lapotát... fogadta...

Négy pályadíjat tüzött ki a kolozsvári cionista szervezet

A kolozsvári E. Sz. N. Sz. kulturális és nevelő programjának fontos részét képezi az a jelentős határozat, mellyel négy pályamunkának a kiírását határozta el. Ezek a pályamunkák a cionista munka és ideológia erősítését célozzák, annak igazságát tudományos alapon fogják meg erősíteni. A munkák hivatva lesznek, mint nyomtatott mű Erdélyben és a többi magyar nyelvterületeken a cionista nevelő propaganda feladatait részben elvégezni. Ugyanez a mód tudunk nyugtani tehetséges fiatal embereknek arra, hogy őket munkájuk révén a zsidóság megismerje és az értékes tevékenységét megfelelően pályadíjak formájában honoráljuk. Ezzel a ténnyel egyébként az ifjúság ténylegesen bekapcsolódik legszélesebb vonatkozásban a cionista mozgalomba és annak tudományosan is részesevé válik.

A pályázati feltételek: A pályázaton részt vehet mindenki, aki a cionista szervezetnek a tagja. 2. A pályázat határideje 1933 május hó 30. 3. Beadás helye a Zs. N. Sz. irodája Cluj, Piata Unirii 22., II. em. 4. 4. A pályamunka zárt jellegű borítékban, a jellege külön borítékban, gépelt kettős sorközi egyoldalas gépírással adandók be. Legkisebb terjedelem 4 iv (32 nyomtatott oldal). 5. A pályamunkákat a bizottság nem adja vissza. 6. A pályadíjak a következők:

- 4 első díj a 1000 lej.
- 8 második díj a 500—500 lej.

7. Csakis eredeti munkákat kérünk, forrásmunkák megjelölésével. 8. A pályamunkák héber, román, magyar, német nyelven írhatók meg.

A pályamunkák címei az alábbiak:

I. Szociológiai munka

„A keleturópai zsidóság gazdasági, szociális és kulturális helyzete és jövője különös tekintettel a romániai zsidók sorsára“.

A munka alatt egy oly önálló ismertetést értünk, mely megbízható adatokkal rendszeresen mutatja be a keleturópai zsidóság helyzetét fentvázolt vonatkozásban, a háború befejezése óta. Az ismertetés figyelemmel kell legyen azokra a politikai és gazdasági körülményekre, melyekben a zsidóság e területeken él és mindazon törvényekre, melyek mai állapotát előidézték. Kiterjeszkedni továbbá jövőjére és azon momentumokra, amelyek nemzetközi karakterének megőrzését alkalmassá teszik.

II. Irodalmi téma

„A jelenkori palesztinai héber irodalom“.

Egy általános önálló ismertetés nyugtandó Palesztina mai kulturális helyzetéről, majd részletességgel kell bemutatni az irodalom és annak minden válfaja (fra, epica, színműirodalom, sajtó, iskola, stb.) helyzetét, ugyiszintén a mai palesztinai irodalmi áramlatokat. Ismertetni kell továbbá azokat a hatásokat, melyek a nemzeti jelleg kialakulására döntöttek.

III. Cionista politikai téma

„A cionista politikai problémák“.

Ezen munka elsősorban általános szempontból világtandó meg, majd rá kell térni a kérdésre romániai szempontból és foglalkozni kell a belpolitika és cionizmus viszonyával, valamint az egyes országok (Erdély, Bukovina, Regát, Besarabia) cionista mozgalmának fejlődésével és mai stádiumával.

IV. Történelmi téma

„A Balfour-deklaráció okai“.

Ismertetendő a világháború idejében kialakult politikai helyzet és Anglia viszonya a zsidókhöz abban az időben, továbbá a cionista komité működése (Weizmann, Usichkin, Motzkin) Londonban. Analizálni kell azután Anglia keleti politikájának motívumait és ismertetni a zsidó tömegek és a zsidó nép állapotát, ahogyan a Balfour-deklarációt fogadta.

Péklapátok.

gabona és sörgyári maláta keverő lapátok és kapanyelek vagon-tételekben is kaphatók Jankovits Józsefnél Negresti, (jud. Satmar.)

Macdonald optimista nyilatkozata a római tárgyalásokról

Róma, március 20. Macdonald a sajtó előtt tett nyilatkozatában hangzott, hogy a római tanácskozások fő célja a nemzetközi bizalom és együttműködés atmoszférájának előkészítése volt. Sikert ért el az eszmét tisztázni és megvan a lehetősége a nagyfontosságú kérdések további megvitatásának. Az angol kormányelnök leszögezni kívánta hogy sem új szövetség, sem új paktum nem jött létre az eszmecsere eredményül és egyetlen államnak sincs oka a nyugtalanságra, mert amit Rómában beindítottak, Európának és az egész világnak tartós békét adni hivatott.

Egyik francia lap munkatársa kérdést intézett Macdonaldhoz aziránt, hogy a tanácskozásokon milyen jelentőséget kapott a békeszerződések revíziójának kérdése, de a kérdésre Macdonald kitérő választ adott.

Felmentették a nagyváradi bélyeghamisítás vádlottjait

Bebizonyosodott, hogy a vádlottak beugratás áldozatai lettek

Oradea-Nagyvárad, március 21. (Az Uj Kelet tud.) A nagyváradi törvényszék Nitescu-Koványi tanácsa ma hozta meg ítéletét az ismert nagyváradi bélyeghamisítási ügyben. Iyész József bankbizományos, Boros Jenő, a Nagyváradi Napló volt tulajdonosa és Friedmann Sándor érmihályfalvi kereskedő voltak az ügy vádlottjai. Mint ismeretes, Hollender Károly agent provokateur feljelentése alapján indult meg ellenük az eljárás, azon a címen, hogy Budapesten 100 lejes okmánybélyegek hamisítására szövetkeztek.

A bizonyítási eljárás során érdekes dolgok derültek ki, amelyek arra mutatnak, hogy bizonyos sziguranca-elemek beugratására történt a bélyeghamisítás.

Hollender Károly Sava Cornel volt vezérfelügyelővel egyetértve jelentette fel az előbb beugratott bélyegesekeket, akiknél a monopól egyik raktárnoka „rendelte meg“ a hamisbélyegeket. Az ügy feltűnő hasonlóságot mutat a kolozsvári bélyegpanamával, melyben Hollender szerepét Stern Albert töltötte be.

A törvényszék teljes elégtételt adott a vádlottaknak, akiknek bérére Hollender és még mások is, jelentős prémiumot inkasszált. A tanács alaptalannak minősítette a vádat és Iyész Józsefet, valamint Friedmann Sándort bizonyítékok, Boros Jenőt büncselekmény hiányában felmentette a vád és annak következményei alól. Az ügyész fellebbezett.

A Skoda művek szenzációs „kémkedési“ ügye a kamara előtt

Dr. Laár Ferenc felszólalása a költségvetési vitához

Bucuresti-Bukarest, március 20. A kamara mai ülésén folytatták a költségvetési vitát. Hanibal Teodorescu averes canus bírálja a javaslatot, dicséri Avescut, aki alatt a költségvetések fölösleget mutattak ki. Averscu 1927-ben kijelentette, hogy deficitesek évek következnek s a büdzsét redukálni kell, ennek dacára a következő években felemelkedett több milliárddal a költségvetést.

Nestor Badea a nemzeti parasztpárt fiatal generációjának reprezentánsaként szólal fel, hangsúlyozza, hogy a fiatal generáció hátszalalmáért küzd, amely a kapitalizmus romjain a demokratikus paraszt államot fogja felépíteni.

A kisebbségi egyházak államsegélye

Dr. Laár Ferenc magyarpárti hangsúlyozza, hogy felszólalásának célja főleg a kisebbségi egyházak anyagi helyzete, a kisebbségi lelkészek nyomorára felhívni a figyelmet. A kongrua egyes községekben a különböző hitfelekezetek papjainál más és más. A kisebbségi

egyezmény kötelezi Romániát a kisebb-ségi iskolák és egyházak támogatására. 1930-ban huszonötmilliót tett ki az e célra felvett összeg, 1931-ben már 20 millióra redukálták, de nem fizették ki. A reformátusok ebben az évben csak 628 ezer lejt kaptak. 1932-ben már egyáltalán beszüntették az államsegélyt.

Beszéde végén idézi a patriárka szavait, amelyek szerint az államsegélyt igazságosan és egyenlően kell felosztani és egyetlen felekezettel sem szabad előnyben részesíteni a másik felett. Kívánja még, hogy azokat az állami iskolákat, amelyek a felekezeti iskolák mellett amenny is fölöslegesek, szüntessék be és ezzel mentesítsék a költségvetést.

Mi történt a bukaresti Skoda-műveknél?

Vasilescu Valian gopapárti felszólalása után dr. Lupu interpellált a bukaresti Skoda-műveknél történt házkutatás miatt. Olyan hírek terjedtek el, hogy a házkutatás szenzációs feljelentés alapján történt, azt polgári közegek és

katonai személyek végezték és fontos katonai okmányokat találtak, amelyek a katonaság képviselői magukhoz vettek, majd a helyiséget lepecsételték. Kiderült, hogy a Skoda-művek romániai képviselője osztrák állampolgár.

Kérdezi, igaz-e, hogy a pecsétet azóta eltávolították, kiknek az intézkedésére történt ez? Nem fog-e kihatni ez az eset a két ország viszonyára?

Vaida nem tud kémkedésről

Vaida miniszterelnök szerint a Skoda-képviselőt ellen már régóta folyik a vizsgálat, kizárólag pénzügyi természetű okokból. Sem a miniszterelnök, sem a hadügyminiszter, de még a pénzügyminiszter sem tudott a házkutatásról, amelyet kizárólag a pénzügyi szolgálat közvegi hajtottak végre és miután ostromállapot van, ehhez vették igénybe a katonaság segítségét. Tényleg találtak bizonyos fegyverszállítási iratokat, amelyeknek nem kellett volna ott lenniük. Semmi olyasmi nem történt azonban, ami kémkedési gyanura nyugtana alapot. Az ügy mindenestre sajnálatos, azonban sem a két ország viszonyára, sem pedig a Skoda-éggel fennálló kapcsolatunkra nem lehet befolyással.

Ki kell utasítani!

Franasovici liberális (gunyosan): Skoda nem fog megharagudni ránk?

Dr. Lupu válaszul kijelenti, hogy tisztázni kell, miért vezeti osztrák ember a csehországi gyár képviselőit.

Goga: Tényleg különös ez. A gyár budapesti képviseletét talán román emberre bízzák?

Cuza: Ki kell utasítani!

Goga: Óvatosabban kell kezdtől fogva az ilyen képviseletekkel szemben eljárni.

A budapesti vizsgálóbíró visszavonta Nagy Pál letartóztatási végzését

Cluj-Kolozsvár, március 20. (Az Uj Kelet tud.) Megírta az Uj Kelet, hogy a Kolozsváron Nagy Pállal szembeállított vitéz Horváth Sámuel és Farkas Fábian hálókocsikalauzoktól a budapesti törvényszék vádtaánása kivette az es küt arravonatkozólag, hogy nem ismerék fel Nagy Pálban az emlékezetes börtöndrálás tettesét. Az eskükivétel után a vádtanács csak arra vonatkozólag kért még bizonyítékokat, hogy a kalauzokat valóban Nagy Pállal szembeállították-e vagy sem. Dr. Hirsch Elemér védőügyvéd ezeket az iratokat azonnal fleküldte Budapestre, ahol ezeknek az adatoknak az alapján várni lehetett, hogy a vizsgálóbíró fel fogja függeszteni a letartóztatási végzést és a kiadástási eljárást is megszünteti.

A budapesti vizsgálóbírónak ez a döntése hétfőn meg is történt és egyidejűleg a letartóztatási végzés felfüggesztésével diplomáciai uton a román hatóságoknál Nagy Pál szabadlábrahelyezését fogja kérni. Nagy Pál szabadlábrahelyezése nagy feltűnést kelt, mert ez igazolja Nagy Pálnak és védőinek azt az állítását, hogy a börtöndrálást nem Nagy Pál és a 2 évre elítélt Szekulesz követte el. Ezt a véleményét egyes budapesti orgánusok is fentartották, főleg Az Est, mely magánnyomozás alapján jutott erre az eredményre.

Meghalt Ullstein

Berlin, március 20. Louis Ullstein, a világhírű lapkiadó cég és hírlapi iroda főnöke 68 éves korában meghalt. Ullstein a legnagyobb német laptröszt tulajdonosa volt és világszerte megszerzett sajtóirodája révén egyike volt a sajtó világhatalmasságainak. Örökösének hatalmas vagyont hagyott hátra.

Robbanás 7 súlyos sebesülteivel Ploestiben

Bucuresti-Bukarest, március 20. Ploestiből jelentik, hogy a Bega petróleum-finomítóban ma robbanás történt, melynek hét súlyos sebesült áldozata van. A kórházba szállított munkások közül egy Bucurescu nevű haldoklik, a többiek állapotja is életveszélyes.

Ötven épületet hamvasztott el a tűz. Vész egy japán városban. Londomból jelentik: Sendai északjapán város kikötői üzleti negyedében tüzvész 50 épületet elhamvasztott. Többen füstmérgezéssel és égési sebekekkel kórházba kerültek.

Isacsohn rabbi válaszol a máramarosi kolónia ellen elhangzott vádakra

Az Uj Kelet egyik legutóbbi számában dr. N. N. Gelber, a kiváló történész és Palesztina-szakértő cikket irt a máramarosi kolóniáról. Erre a cikkre A. Isacsohn havasmezői rabbi, aki a máramarosi akció kezdeményezője és vezetője, a következőket írja:

Mindenki előtt köztudomású, hogy a máramarosi kolónia ügyében megtartott gyűléseken sohasem támadtam valamely cionista intézményt, akár a KKL-t, akár a KH-t és a gyűlések hallgatói tanuszkodhatnak arról, hogy egyetlen szónok sem használt sértő kifejezést valamely cionista intézmény ellen. És ha egyesek a szónokok közül, akik fájlalják, hogy bizonyos körökben láb bal tapossák Izrael legszentebb parancsait, megengedték maguknak, hogy egy pro Erecjisrael gyűlésen, amelyen főleg orthodox elemek és a hitközségek lelki vezetői vettek részt, tiltakozásukat fejezzék ki, hogy „a Tóra-ellenes építés, az rombolás”, ugy ezt nem lehet rossz néven venni, el kell tűrni, meg kell bocsátani, meg kell engedni, sőt jóvá is kell hagyni és helytelen dolog ez ellen tiltakozni, mert ezzel azokkal vállalnak szolidaritást, akik a Szentföldön letapossák azt, ami legdrágább a zsidó népnek. Ezzel szemben szó sem volt a KKL, vagy a KH támadásáról és a „Bojkott” szó senki nek se jutott eszébe. Ez csak a rosszhi szemiség szüleménye és azoknak a ki találása, akik dr. Gelbert tévesen informáltak.

Nem szeretnék válaszolni azokra a fejtegetésekre, amelyeket Gelber dr. cikkében levezetett, hiszen szent ügyről van szó és minden olyan intézmény amelynek célja az ország újjáépítése, szent előttem, hasonlóképpen tisztelni tudom azokat az embereket, akik ennek az eszmének a szolgálatában állottak, de ebben az esetben téves információkból kifolyólag igazságtalannul lettem megtámadva és védekezniem kell. A mi akciónknak és szervezetünknek nincsenek politikai céljai és egyedül célunk néhány család palesztinai letelepítésének lehetővé tétele. Ha Gelber dr. tudni akarja, hogy ki ellenőrzi bennünket, forduljon csak bizalommal a nagyváradi zsidóság vezetőihez és mindazon bizottságokhoz, amelyek ebből a célból alakultak és amelyekben olyan személyek foglalnak helyet, akik egymagukban is garanciát, komolyságot kölcsönöznek az egész akciónak. De ha közelebbről akarja tudni Gelber dr. ur, hogy ki kontrollál bennünket, megmondhatjuk: minden egyes adakozó. Az összes bizottságok tanuszkodni fognak arról, hogy mi nem nyulunk hozzá az összegyűjtött pénzekhez, amelyek a bizottságok rendelkezése alatt állanak mindaddig, amíg az akció közvetlen céljaira nem használtatnak fel és tudnia kell mindenkinek, hogy tisztakezü emberekről van szó, akiknek semmilyen üzleti céljaik nincsenek ezzel az akcióval kapcsolatban. De azokat sem akarjuk támadni, akiket — mint minden olyan akciónál, amely nem felel meg a várokozásonak — súlyos kritika ér s melynek során családoknak bélyegzik a kezdeményezőket, annak ellenére, hogy azok becsületes és komoly emberek voltak. Az a kritika azonban, amelyet Gelber dr. gyakorol egy olyan akció fölött, amelyet nem ismer, méltatlan támadás azok ellen, akik ezért az akcióért dolgoznak.

Amik a kolonizáció ismeretét, a felelősséget, a nehézségeket és a szükséges összegeket valamint a következményeket illeti, ezek éppoly ismeretek előttünk, mint Gelber dr. előtt és egy rabbi is tudhatja ezeket annyira, mint Gelber dr.

A máramarosi zsidók Cion-szeretétét nem vonhatja kétségbe Gelber dr. és ezt még azzal sem döntheti meg, hogy Kfar Gideon számára más országrészből választottak ki zsidókat és nem máramarosi zsidó munkásokat és földműveseket, ami ennek a kolonizációnak az összeomlásához vezetett, mindez nem lehet ok arra, hogy a máramarosi zsidók nemzeti érzelmét bárki is kétségbe vonja. Igaza van Gelber doktornak, hogy Nagyváradon és Margittán még nem lehet megpecsételni egy kolonizációt Igen, köszönjük Gelber doktornak az intelmet és az utmutatást, de mi sem akarunk megállani Nagy-

színház-film művészet

Nagy Vidám Művészet. Szombaton 11 órákor este, e hó 25-én tartják meg a kolozsvári Magyar Színházban a Nagy Vidám Művészet Fekete Mihály rendezésében. A művészet minden ízében nyilvánvaló és főleg kacagtatónak ígérkezik. Egyfelvonalosai kolozsvári aktualitásokat persziflálnak és a párbeszéd mókák a zsidó közéletnek olyan tükröt mutatják, amilyent az utóbbi években nem tartottak a nagyérdemű és nagyképi nagyfejték elé. Kímagasló száma az estnek H. Devecseri Anci mozgásművészeti iskolája táncosportjának bemutatkozása lesz. Azonkívül ének és kupa. A színház java erői fognak közreműködni az előadás sikerén. Mozihelyárak mellett fog lezajlani az egyébként jótékony célú előadás. A 40, 30, 20 és 10 lejes beléptdíjak mindenki számára lehetővé teszik, hogy eljőjjen és kellemesen töltsa a szombat éjszakát.

A Magyar Színház heti műsora

Szerda este 9: Oktogon. (Másodszor. Ssz.: 68.)
Csütörtökön este: Nincs előadás.
Pénteken este 9: Volpone, vagy A pénz tragédiája. (Harmadszor. Mozihelyárakkal. Ssz.: 69.)
Szombat este 9: Vissza a háboruba. (Benamy Sándor darabja. Premier. Ssz.: 70.)
Szombat éjjel 11: Vidám művészet. (Ssz.: 71.)
Vasárnap este 9: Akácfaivirág. (Réthely Ödön fellépése. Ssz.: 72.)
Kedden este 9: Sasfók. (Ssz.: 73.)

Az Opera műsora

Szerda, március 22: Casse Noisette; Peer Gynt; Zoball.
Péntek, március 24: A fehér asszony.
Vasárnap, március 26 (este): A cigánybáró.

ROYAL-MOZGO műsora

(Iparkamara új palotájában)
Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9. kor.
Ma, szerdán utóljára: Egy dal, egy csók, egy leány. Operettvilágsláger. Gustav Fröhlich, Marta Eggerth.
Jön: Alpár Gitta új világsikere: A szívek királynője.

CORSO-MOZGO műsora

Éve hozzatok őket haza! Idegfelkorbácsoló képek a dzsungel életéből. Filmen eddig soha nem látott felvételek, Világ-szenzáció!

URANIA-MOZGO műsora

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Luana. (Paradiesommadár). Főszerepben: Dolores del Rio legújabb világhírű filmje. Műsoron kívül legújabb hangos heti hiroadó.

Egyes cikkek

teljes kiárusítása

gyári árnál jóval olcsóbban megkezdődött

Kirakati árainkat kérjük megnézni

Moskovits & Comp. Cluj, Főpostával szemben

váradnál és Margittánál, hanem elme- gyünk az összes többi zsidó centrumok ba és reméljük, hogy Isten segítségével sikerrel fogja koronázni a mi akciónkat és a támadások, bárholonnan is jön- nének, nem fognak eltéríteni bennünket eredeti utunktól. A zsidóság el fogja bírálni a mi tetteinket és azoknak szavait is, akik támadással lépnek fel ellenünk.

SELECT-MOZGO műsora

Szerda 3, 5, 7 és 9 órákor:
Az áruló. (Der Hexer). Izgalmas és meglepetésekkel telített film. Fősz.: Maria Solveg, Paul Richter, Fritz Rasp. Műsoron kívül legújabb hangos heti hiroadó.

Szinkör-Mozgó műsora

Szerdán 3, 5, és 7-kor: Egy test, két lélek. Izgalmas bűnügyi történet. A főszerepekben: Fritz Kortner, Nagy Kató és Heinrich George.
Csütörtöktől: Emden. A legendás hiru német páncélos cirkáló megrázó története. Louis Ralph, Werner Fuetterer, Renée Stobrawa.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, március 22.

Bukarest. 19.40: Grammfón. 20: Dal- est. 20.20: Zongora. 21.05: Hegedű. — 21.35: Táncczene.
Budapest. 9.15: Szalonzenekari hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Kvintett. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 3.30: Diákkféltóra. 4: Novella. 4.45: Pontos időjelzés, időjárás. 5: Jazz. 5.50: Olasz nyelvoktatás. 6.20: Grammfón. — 7.15: Az Operaház előadásának ismerte- tése. Strauss: Denevér c. operája. Köz- ben pontos időjelzés, hírek, majd cigány- zene.
Bécs. 21.35: Zenei költemények.
Berlin. 21.10: Zongorahangv.
Breslau. 21.40: Szór. zene.
Lipscse. 22.30: Szimf. hangv.
Stuttgart. 20.15: Komikus opera.
Vársó. 22.30: Táncczene.
Milánó. 19.30: Grammfón.
Róma. 20: Grammfón.
Prága. 19.25: Jazz.
Pozsony. 19.25: Orgona.
Brünn. 19.25: Fuvószene.
Osló. 22.15: Könnyű zene.
Belgrád. 16.30: Népdalok.
Brüsszel. 21: Grieg zene.

Csütörtök, március 23.

Bukarest. 19.40: Puccini: Manon Les- caut c. operája. Utána hírek.
Budapest. 9.15: Szimf. hangv. 9.30: Hírek. 12.05: Grammfónlemez. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárás. — 2.45: Hírek. 3.30: A mezőgazdasági kiál- lítás megnyitásának köv. 4: Kárpátaljai népszokások. 4.45: Pontos időjelzés, idő- járás. 5: A földművelésügyi minisztérium előadása. 5.30: Közvetítés a Vigadó nagy- terméből. 7: Gitárest. 7.30: Vers a szava- lásról és előadásról. 8: A bécsi rádió- állomás műsorának köv. Bruckner: IX. szimfónia. 10: Pontos időjelzés, időjárás, majd jazz.
Bécs. 20.05: Zenekari hangv.
Berlin. 18.10: Dalok.
Breslau. 20.30: Grammfón.
Langenberg. 21: Argentínai grammo- fónlemez.
Vársó. 22.30: Táncczene.
Milánó. 20: Grammfón.
Róma. 20.45: Szimf. hangv.
Prága. 20.30: Klarinéthangv.

APRÓ HIRDETÉSEK

Fehérneműüzemhez komplett, villany- erőre berendezve, 100—150.000 lejell társ kerestetik. „Lehet áru is” jeligére a ki- adóba.

Ezer kvadrátos házhely a Str. Fanti- nelében olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Klubgarnitúra és iroda butorok eladók. Str. B. Pop 1. II. délután 4—6.

Butorozott szoba fürdőszoba használa- tal, esetleg teljes ellátással a város köz- pontján urinó részére kiadó. Cim a ki- adóban.

Csipekebevarrás, függöny, ágyterítő, párnák montirozása, kelengyék készítése Wesselényi M. ucca 3. Weissmann R. —

Ismét kapható naponta frissen készi- tett tejszín, tejföl, vaj és turó Schwartz Ignácánál Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott naponta friss tehén és bivaly tej, házhoz szállítva is, kapható.

Kiadó különbejáratu butorozott szoba, esetleg teljes ellátással, napos, kertes udvar, C. Reg. Ferdinand 107., földszint.

Kelengyék készítése, függöny és ág- terítő összeállítás, csipekebevarrás, párná montirozás, előrajzolás a legújabb min- ták szerint legszebben és legolcsóbban Fisch Böske kézimunkaszalonjában Str. Baritnu 16.

Arnyékos kertet keresek a nyár tartá- mára, lehetőleg az Attila ucca környékén. Esetleg szobakonyhás lakással kombinál- va. Gyárfás, Heltai u. 24.

Használt, jókarban levő kétkerekű gyermekbiciklit vásárolnék. Dr. Sonnen- wirth, Szentegyház ucca 8.

Régi, jól bevezetett fűszer-, vas- és bőr- kereskedés lakással együtt megyeszék- helyen, családi okok miatt, hosszabb idő- re kiadó. Ajánlatokat „Biztos egzisztén- cia” jeligére a kiadóba.

Az Uj Kelet könyvjegyzéke

Körmenyi: Ind. 715	82 L
Szenderkényi Anna: Felszabadultak	82 L
Emil Ludwig: Mussolini	87 L
II. Miklós cár bizalmas levelei: Szerel- mem és tragédiám	56 L
Heltai: Életke	87 L
Károly Sándor: Az 500.ik emelet	40 L
B. Russel: Kína	90 L
Kassák Lajos: Angyalföld	65 L
Jarnó József: Börtön	40 L
Komor András: Fischmann S. utóda	48 L
Wells: A láthatatlan ember	32 L
Julien Green: Adrienne	44 L
Móricz Zsigmond: Forró mezők	44 L
Sinclair Lewis: Wreen urunk	44 L
Sherwood Anderson: Tar	44 L
Paul Bourget: A lelkiismeret	44 L
Katajev: A sikkasztók	44 L
Krudy Gyula: Boldogult urfikorom- ban	44 L
Szittyai Zoltán: Aranykarika	44 L
Bojer: A nagy éhség	44 L
Bibó Lajos: Kétlelkű szerelem	44 L
Heltai Jenő: Álmosháza	44 L
Smeljev: A pincér	44 L
Edmond Fleg: Mosesdiszkítés	140 L

Zseblámpához és rádióhoz csak

DURA-

elemet

használjon!

Ma, szerd
Egy dal
Operett v
Fröhlich,
bor. Bol
Egyetem
adáson a

— Svájce
tisztviselő
Bernből je
népszavazás
selők fizet
tettel arra,
ééhez alk
gyedmillió
— Hadd
huszonhété
ráur 22-án
gyarországr
szokott ug
resztül. A
ítélte. —
zárásra ité
János kolo
nuárban az
teres fát
tárgyalta
gámia ügy
völlétében
rint az
feleségül
majd kés
volna, feles
resti leány
börtönült
ellen elfog
Frissit,
tablettával

— A ká
tovajt? Min
egy autóra
utazott dr.
újságró és
nyadra ért
esoport me
utasait.
nyomozás
ket. A törv
tüzte tárgy
a letartózt
meg. A
hogy a vá
kérték meg
az ügyész
lást nem l
szék a árg
mikorra az
Uj iparn
Tordán, m
ágát: a ke
folyamon
férfi és n
csoporthan
berendezés
seritők k
modern pe
kurzust h
ban tartju
Sándornén

— Megh
met bizott
tik: A na
meghalt a
tagja: Sz
Kajemet
volt. Szim
orosorszá
született.
Proszkurov
nista prop
befejezése
árasztottál
többedmag
és itt erő
nista mur
élet az ut
indult és
boldogultu
népszerűb
férfiak so
ellenére,
volt. Halá
egész bes
dis sajta
élete mun
Mizrachi,
nísták szö
Hajjeszód
nép besza
Hasomér
Trumpeld
elhunytó
végebe Kl
vételo me

HIREK

Ma, szerdán utoljra Royal-mozgóban:

Egy dal, egy csók, egy lány

Operett világláger. Fősz.: Gustav Fröhlich, Eggerth Márta, Halmai Tibor. Bolvári rendezés Stolz zene. Egyetemi hallgatók minden előadásán a balkonon levő helyeket 20 lejért kapják.

— Svájcban népszavazás dönt a köztisztviselők fizetéscsökkentése ügyében. Bernből jelentik: Május 27-én és 28-án népszavazás lesz Svájcban a köztisztviselők fizetéscsökkentése ügyében, tekintettel arra, hogy a népszavazás elrendeléséhez alkotmányszerűen szükséges negyedmillió aláírás együtt van.

— **Hadbíróági hírek.** Tarsule Margit huszonhétéves bukaresti lakos ez év február 28-án Boros községen keresztül Magyarországra szökött, majd onnan visszazökött ugyancsak Boros községen keresztül. A hadbíróóság tiznap elzárásra ítélte. — A hadbíróóság háromnapos elzárásra ítélte Vlaicu Demeter és Calanos János kolozsvári közkatonákat, mert januárban az ezred raktárából 15—15 méteres fát loptak. — A hadbíróóság tárgyalta Netejor Chirstea őrmester bigámia ügyét. A tárgyalást a vádlott távollétében tartották meg. A vádirat szerint az őrmester 1925 novemberében feleségül vette Alexandrina Dragont, majd később anélkül, hogy töle elvált volna, feleségül vette Lázár Mária bukaresti lányt. A hadbíróóság Netejort ötévi börtönbüntetéssel sújtotta. Az őrmester ellen elfogató parancsot bocsátottak ki. Frissít, üdit a Velosa pezsgő fenyőtablettával készült fürdő.

— **A károsult ügyvéd nem védheti a tolvajt?** Mint ismeretes, a múlt év nyarán egy autótaxin Kolozsvárról Nagyváradra utazott dr. Vertán ügyvéd s Jonescu ujságró és amikor az autó Bánffyudyra ért, egy fiatal suhancokból álló csoport megtámadta s kifosztta az autó utasait. A kolozsvári esendőrség rövid nyomozás után kézrekerítette a tetteseket. A törvényszék második szekciójá ma tüzte tárgyalásra az ügyet, amelyen csak a letartóztatásban levő vádlottak jelentek meg. A bűnpernek az az érdekessége, hogy a vádlottak a kifosztott ügyvédt kérték meg védelmükre, ez ellen azonban az ügyész kifogást emelt s így a tárgyalást nem lehetett megtartani. A törvényszék a tárgyalást április 27-re halasztotta, mikorra az összes tanukat elővezetik.

— **Új iparművészeti tanfolyam nyílik meg Tordán,** mely az iparművészet legújabb ágát: a kesztyűkészítést is felöleli. A tanfolyamon tanulni lehet a legmodernebb férfi és női kesztyűk készítését, másik csoportban modern lámpaernyők, lakásberendezési és díszítési tárgyak: párnák, kerítők készítését, selyemfestést, stb. modern pesti és bécsi metódus szerint. A kurzust hölgyeknek is alkalmas esti órákban tartjuk. Jelentkezni lehet: József Sándornénál Turda, Axente Sever 25.

— **Meghalt a beszarábiai Keren Kaje.** met bizottság elnöke. Kisenéből jelentik: A napokban Jasi egyik kórházában meghalt a beszarábiai zsidóság kimagasló tagja: Szimche Rosenberg, aki a Keren Kajemet kiseneyi bizottságának elnöke volt. Szimche Rosenberg a most Szovjet-országhoz tartozó ukrán Mezobosban született. A háboru idején szüleiivel Proszkurovba költözött, ahol erős cionista propagandát fejtett ki. A háboru befejezése után, amikor Ukrajnát elhagyották a fehérgárdisták bandái, többedmagával Beszarábiába menekült és itt erősen aktív részt vett ki a cionista munkában. A beszarábiai cionista élet az utóbbi években nagy lendületnek indult és ebben nagyrésze volt a megboldogultnak. Szimche Rosenberg a legnépszerűbb és legtekintélyesebb vezető férfiak sorába küzdötte fel magát, annak ellenére, hogy mindössze harmincöt éves volt. Halála mély gyászba borította az egész beszarábiai cionista életet. A jiddis sajtó nagy cikkeiben foglalkozik életé munkásságával, a klacionisták, a Mizrach, a Hitachdut, a revizionista cionisták szövetsége, a Poale Cion, a Keren Hajjeszód, a Tarbut, a Hechaluc, a zsidó nép beszarábiai szövetsége, a Hanoár, a Hasomer Hazair, a Gordonia és a Brith Trumpeldor gyászjelentést adott ki az elhunytól. Temetése 20-án, hétfőn ment végbe Kiseney zsidóságának óriási részvételével.

Miklas elnök szerint a Dollfuss-kormány nem sértette meg az alkotmányt,

éppen ezért nem hajlandó a kormányt lemondítani, sőt változatlan bizalommal viselkedik iránta

Az osztrák kormány szükségrendelete megszünteti a bankigazgatók tantiemjeit, külön díjazását, részesedését és maximálja fizetésüket

Bécs, március 21. Emmerling, a szövetségtanács helyettes elnöke levelet intézett Miklas elnökhöz, melyben közölte, hogy a szövetségtanács bizalmatlanságot szavazott Dollfuss kormányának s kérte az elnöktől a kormány lemondatását.

Miklas elnök nem tett eleget a kérésnek s válaszában hangoztatta, hogy semmi bizonyíték sem merült fel abban az irányban, hogy a Dollfuss-kormány az alkotmányt megsértette volna s éppen ezért értesítenie kell, a szövetség tanácsot arról, hogy változatlan bizalommal van a kormány iránt.

Bécs, március 21. Március 31-én életbe lép az a szükségrendelet, amely a pénzügyintézeteknek alkalmazottaikkal kötött külön jogszabályi szerződéseit hatályon kívül helyezi. Az alkalmazottak járandóság elbocsátás esetén csak annyi végkielégítési összeget fog tenni, amennyit az új banktörvény előír. A jövőben kötéendő külön szerződések érvényességéhez a pénzügyminiszter hozzájárulása szükségessé válik.

A miniszter csak abban az esetben adhatja hozzájárulását, ha az összeg nem haladja meg a Creditanstalt igazgatói számlára megállapított összeg megfelelő hányadának nivóját.

Életbelép a hónap végén a garantált részesedések rendszerének tilalma is. A

még nem folyósított tantiemeket már nem szabad kifizetni az igénylőknek. Nem kaphatnak a jövőben külön díjazást azok a banktisztviselők, akiket az igazgatóság be, vagy a felügyelő bizottságba delegálnak. A kifizetett részesedéseket vissza lehet tőlük követelni. Rendelték a nyugdíjkérdést is.

A légmagasabb évi nyugdíjösszeg ezentúl évi 8400 silling.

A szükségrendelet hatálya kiterjeszhető a pénzügyintézetek által finanszírozott vállalatokra is.

A lapok értesülései szerint április folyamán revízió alá fogják venni a banktisztviselők kollektív szerződéseit is.

Egyidejű értesülés szerint Bécsben fel fogják állítani az amortizációs pénztárt is, amelynek feladata lesz pénzügyi támogatás hitel intézetek számára, továbbá munkaalakalmak teremtésének céljaira nagyob bőszegek rendelkezésre tartása.

A pénzügyminiszter 140 millió sillinget, a jegybank 40 millió sillinget bocsát az intézet vezetőségének rendelkezésére.

Az intézkedéstől az ipari hitelek kamatlábiának lényeges csökkenését várják.

Az intézet főfeladatainak betöltése után részt fog venni a pénzügyintézetek alaptökéjének rekonstrukciójában is.

Figyelem Premier

Holnap, csütörtökön

ALPAR GITTA

új világsikere

„Szívek királynője”

(Die oder Keine)

Hallható természetesen a Royal-mozgó Western Electric csodabeszélőgépén

Lelőtte az éjjeli őr a menekülni akaró tolvajt

Egy munkanélküli lopni ment és lelőttek

Cluj Kolozsvár, március 21. (Az Új Kelet tud.) A kolozsvári járványkórház udvarában ma hajnalban revolverlövés dördült el, mely súlyosan megsebesítette Gere Lajos 33 éves kolozsvári munkanélkülit. Gere Lajos, aki állandó lakás nélkül és rongyosan ténfergett Kolozsvár utcáin, lopni ment a járványkórházba. Az udvar fái között Gerét megpillantotta Chintaoanu Inon éjszakai őr, aki elől Gere Lajos megfutamadott.

Az éjjeli őr megállásra szólította fel Gerét, aki ezt nem vette tudomásul, sőt a második felszólításra nem állt meg, Chintaoanu revolverét használta és szerencsétlenségre el is találta a menekülő, akinek a golyó jobbkarján hatolt át és a mellkasba fúródott, anélkül, hogy a tüdőt érintette volna.

Gere összeesett az udvarban, mire a kórházba vitték. A negyedik kerületi rendőrség szolgálatos tisztje szállt ki a helyszínen és jegyzőkönyvet vett fel a történetekről. Gerét a klinikára szállították, ahol Garaba Juon helyettes rendőrkapitány hallgatta ki. Gere beismerte, hogy lopni ment a járványkórházba, ahol tettenérték. A nyomozás folyik.

— **Ülést tartott a legfelsőbb francia haditanács.** Párizsból jelentik: A francia legfelsőbb haditanács ülést tartott, amelyen Daladier, továbbá Leygues tengerészeti és Pierre Cot légügyi miniszterek voltak jelen a kormány részéről. A hadvezetőséget Pétain marsall és Weygand tábornok, vezérkari főnök képviselték.

— **Sohasem hagy eszerben a zamatos Koprol** csokoládés hashajtó.

— **Juniusból kezdve Törökországban sem vállalhatnak munkát külföldiek.** Londomból jelentik: Juniusban életbelép Törökországban a külföldiek munkavállalási tilalmára vonatkozó rendelkezés. Mintegy négyezer külföldi veszti el kenyérét egyedül európai Törökországban.

— **A jugoszláv képviselőház elfogadta a költségvetést.** Belgrádból jelentik: A jugoszláv képviselőház elfogadta a költségvetést.

— **Bélrenyhesség, a máj és az epeutak** bántalmái, gyomor- és bélmur, aranyeres bajok esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz gyorsan és fájdalom nélkül megszünteti a hasiszervek pangását.

— **A svájci szövetségtanács Auszriával** a csipke-egyezményről tárgyal, Bernből jelentik: A svájci szövetségtanács ma fogja tárgyalni az Auszriával kötendő csipke-egyezmény tervezetét.

Elsőrangu cipőt

szolid árak mellett

ROTH cipésznél

Starada Memorandumai 9.

Vidéki megrendelésekhez méretnek eleget egy használt cipő beküldése. Saját készítésű kész férfi cipők kaphatók!

— **Erős fedezet mellett Nagyszebenbe** szállították a nemzetközi kalandorokat. Az elmúlt éjjel folyamán a kolozsvári rendőrség Tácau nagyszebeni rendőrkormány és két detektív őrizete mellett, vasraverve Nagyszebenbe szállította Gavrilescu Alexandrut, Stefanescu Ioant és Marian Dumitrut, akik, mint ismeretes, a nagyszebeni Nemzeti Banknál is elkövettek egy 90 ezer lejes bankrablást. A gonosztevőket előbb még Ploestibe is elviszik Nagyszebenből és azután hozzák vissza Kolozsvárra.

— **Új rendőrfőnököt kapott Bécs.** Bécsből jelentik: Az osztrák minisztertanács Seidl főnök helyettesét az osztrák főváros rendőrfőnökévé nevezte ki.

— **Békésen akarnak kiegyezni a Goldsteir-hagyaték örökösei.** Kolozsváron óriási feltűnést keltett az a hagyatékbotrány, mely Goldstein Mór háztulajdonos halála után robbant ki. Az elhunyt multimilliomos természetes leszármazottjainak bűnvádi feljelentésére, ismeretesen, a IV-ik kerületi rendőrség őrizetbe vette Goldstein mostohagyermekét. Közben azonban a két családi jogi képviselő egyeztetési tárgyalásokat kezdtek, amelyek eredménye valószínűleg az lesz, hogy a bűnvádi feljelentést visszavonják. Ez esetben a rendőrség szabadlábra fogja helyezni az ideiglenesen őrizetbe vitt családot.

— **Daianut rehabilitálta a törvényszék.** A kolozsvári törvényszék negyedik szekciójá a napokban fejezte be Daianu görög katolikus seperes bűnperét. Ismeretes, hogy Daianu ellen egy telekparcellázással kapcsolatosan tették bűnvádi feljelentést, amelynek főtárgyalása már hónapok óta húzódtott a törvényszéken. A törvényszék igazolatlanul látta a Daianu ellen emelt vádak és az esperest a vád és annak következményei alól felmentette. Hívei körében a felmentés nagy meglepetést keltett, mert a román kultúra érdekében kifejtett munkásságáért Daianu nagy megbecsülésnek örvend.

— **Vége értek a görög-római birkozó Európa bajnokságok.** Helsinkiből jelentik: A görög-római birkozó Európa bajnokságok véget értek. A nemzetek pontszám szerinti sorrendjében a három első helyezett a következő: 1. Finnország 14, 2. Svédország 13, 3. Németország 7 ponttal. A légsúly Európa bajnokja a magyar Zombori lett. Pehelysúlyban a finn Kirayanouki győzött, könnyűsúlyban Európa bajnok a finn Rayni, kisközépsúlyban a finn Nordlingh, nagyközépsúlyban a svéd Kadin, kishézsúlyban a svéd Svenson és nehézsúlyban a német Hortfischer.

— **Egy vasuti ablaktörés epülőgusa a törvényszék előtt.** Vánkos Gavril állami hivatalnok érdekes testi sörtséért s ablaktörésért került a törvényszék elé. Vánkos a múlt év végén Kolozsvárról Nagyváradra utazott feleségével. Amikor a vonat Cucsára ért, bejött a kupéba a kalauz és észrevette, hogy a kupé ablaka be van törve. A kalauz erre felszólította Vánkost, hogy fizesse meg az ablakot, mert azt csak ő törhette be, miután a kupében más nem tartózkodott s az ablak nem volt eddig betörve. Vánkos erre hangosan tiltakozni kezdett, majd mikor a kalauz felszólította, hogy jöjjen veie az állomásfőnökhöz s jegyzőkönyvet vegyenek fel az esetről, teljes erejéből a kalauz arcába csapott. A törvényszék rövid tanácskozás után 200 lej fő s 150 lej mellékbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen mindkét fél fellebbezett.

Pályázat

A brassói orth. izr. hitközség tagjainak kóser hussal való ellátására, mely oca 3000 kg. havonta, két mézarszéki jog bérbeadására árlejtést hirdetünk. Árajánlatok április 10-ig a hitközség irodájába, Str. Castelului 64 alá nyújtandók be. Ugyanitt lehet a közelebbi feltételeket megtudni. Szalámi és füstöltáru készítőik előnyben.

Brasov, 1933 március hó 16-án.

Az előjáróság,

UJ KELET Legújabb hírek

Rendeletekkel és az alkotmányt félredobva fog kormányozni a „parlamentáris“ Hitler-kormány

Hindenburg és Hitler beszédeivel nyílt meg a nácik birodalmi gyűlése Potsdammban

Hindenburg megkoszorúzta Nagy Frigyes és Frigyes Vilmos koporsóit. Tábornagyi díszben jelent meg a megnyitón a „köztársasági einök“ és Hitleréket dicsőítette

A szociáldemokraták és kommunisták nem vettek részt az álparlament megnyitóján

Berlin, március 21. A birodalmi gyűlés ünnepélyes megnyitói ülése délelőtt megkezdődött a helyőrségi templomban. Általános figyelem közepette mondotta el a tábornagyi díszbe öltözött Hindenburg elnök megnyitói üdvözlő szavait. Hangzott, hogy Németországra a bel- és külpolitikai problémák egész sorának megoldása vár.

Bizik abban, hogy feléledt Potsdam régi szelleme s a mai vezetők át fogják vezetni a birodalmat a gazdasági nyomorúság jelen korszakából

uj állomáshoz: a jólétben élő, szabad, egyenjogú Németországhoz. Hindenburg után Hitler beszélt. Az elnök a megnyitói után megkoszorúzta I. Frigyes Vilmos és Nagy Frigyes koporsóit.

A megnyitást megelőzőleg Hindenburg elnök féltíz órákor érkezett a potsdammi helyőrségi templom elé. Fogadtatás és üdvözlések után kíséretével az oltár elé vonult s elfoglalta helyét. Az elnök ezután elmondotta üdvözlő szavait a birodalmi gyűlés megnyitása alkalmából, majd Hitler kancellárnak adta meg a szót.

Ezt megelőzőleg a rendőrség reggel félkilenckor az egykori császári palota előtt tábori istentiszteleten vett részt, majd utána díszmenetben elvonult a rendőrfőnök és a közéleti előkelőségek csoportja előtt. A birodalmi hadsereg Berlinben állomásozó csapattestei számára a császári palota udvarán délelőtt tábori mise.

A csapatok innen a Lustgartenbe vonultak, ahol a főparancsnok díszszertartást tartott.

A minisztériumok negyedében megerősített karhatalmi és segédrendőri őrségek cirkáltak, nehogy ellentüntetés megzavarja az ünnepségeket. Egyébként Potsdam a birodalmi gyűlés megnyitójának előestéjén karhatalmi megszállás alatt áll.

Egész napon át tartottak a házkutatások és szélső baloldaliak letartóztatása.

A garnizontemplomot a legalaposabban átkutatták s este lezárták. Hajnaltól a város belterületének minden egyes házát fegyveres karhatalmi osztagok szállták meg. Pionirok még az éj folyamán is munkában voltak a város különböző pontjain s aláaknázásokat igyekeztek felkutatni.

Újabb jelentés szerint a szociáldemokraták a birodalmi gyűlés keddi megnyitóján nem vettek részt.

Bezárták az üzletek

Berlin, március 21. A birodalmi főváros üzletei délelőtt tíz órákor bezártak. A szünet négy órán át tartott. A pénzügyi intézetek délelőtt egy órákor zártak. A gyárüzemekben csak a megnyitói ünnepség tartama alatt szünetelt a munka.

A birodalmi vasút különvonataival ötvenezer ember Potsdamba szállítására készült fel. A birodalmi gyűlési képviselők reggel felekezettek szerint elosztva társas gépkocsikon utaztak Potsdamba.

A császári korona új élete

Berlin, március 21. Az új rezsim a weidendammi hid sas-cimerdíszére visszahelyeztette a forradalom idején eltá-

voltott császári koronát. Egyébként Hitler tegnap tárgyalta centrupárti vezetőpolitikusokkal. Egyidejűleg a német nemzeti párti birodalmi gyűlési csoport Potsdammban tartott irakió-ülést. Tegnap Hindenburg elnök bucsukihallgatáson fogadta a távozó Sackett, amerikai nagykövetet.

Diktatura felhatalmazási törvény alapján

Berlin, március 21. Csütörtökön kerül a birodalmi gyűlés plénuma elé a felhatalmazási javaslat, amelynek szövegét kormányrésztől már tegnap betérjesztették a törvényhozás elnökségi irodájába. A javaslat a következőket tartalmazza:

A birodalmi kormány felhatalmazást kap törvénnyel egyenlő értékű rendeletek kibocsátására. A kibocsátásra kerülő rendeletek eltérhet-

nek az alkotmánytól is, amennyiben azok nem a birodalmi gyűlés vagy a birodalmi tanács összetételére vonatkoznak.

A törvényt pótló rendeleteket a kancellár jogosított kiadni és a törvénytarban kihirdetni. A felhatalmazás tartama alatt a törvényhozás engedélyt kérni idegen államokkal kötött szerződések ratifikációjára nem szükséges. A felhatalmazási törvény 1937 április 1-én hatályát veszíti, de érvénye megszűnik abban az esetben is, ha a jelenlegi birodalmi kormányt más kormány váltja fel.

A felhatalmazási javaslat vitáját kormánynyilatkozat előterjesztése fogja meg előzni. Ha a vita csütörtökön nem érne véget, sor kerül annak pénteki folytatására.

A felhatalmazást a birodalmi tanácsnak is meg kell szavaznia.

Merényletet kíséreltek meg a Bukarest—Ploest vonalon közlekedő vonatok ellen

Bucuresti-Bukarest, március 21. Marin Radu Bukarest és Ploesti között szolgálatot teljesítő pályőr tegnap este rendes ellenőrző körúja alkalmával Ploesttől 2 és fél kilométerre, Teleajen állomás közelében, észrevette, hogy tizenegy talpfa hiányzik egy vonalszakaszon a sínek alól.

Nyilvánvaló, hogy ezen a rendkívül forgalmas vonalszakaszon merényletet akartak megkísérelni. Azonnal jelentést tett úgy a ploesti, mint a bukaresti vasutas hatóságoknak, amelyek a szigürancával karöltve, megindították a vizsgálatot.

Zátongyra futott a Fekete tengeren egy török hajó

Bucuresti-Bukarest, március 21. (Az Uj Kelet tud.) Néhány nappal ezelőtt sűrű köd ereszkedett a Fekete tengerre és a tengert övező partra. A köd miatt már eddig is számos apróbb hajózási baleset történt. A Konstancában horgonyzó hajók legnagyobb része elhalasztotta elindulását, hogy esetleges szerencsétlenségeknek elejét vegye.

Tegnap este Sztambulból utnak indult

Konstanca felé török lobogó alatt a Kemal nevű hajó. Az áthatolhatatlan ködben a hajó rossz irányt vett és a tuzlai világitó toronytól 350 méterre zátonyra futott. A hajószemélyzet kétségbeesve kísérleteket tett a baj elhárítására, de sikertelenül. Két órai hiábavaló kísérletezés után a hajó kapitánya SOS-távíratot adott le a konstancai kikötő parancsnokságának.

Összetűzésre készülnek Bukarestben a konverzió hívei és ellenségei

Filipescu gyűlését betiltotta, Argetoianu kongresszusát engedélyezte a katonai parancsnokság

Bucuresti-Bukarest, március 21. Az Adeverul értesülése szerint a kormánynak elhatározott szándéka, hogy még a parlamenti szesszió befejezése előtt felüggeszti az ostromállapotot.

A bukaresti második hadtest parancsnoksága betiltotta Grigore Filipescu által a konverzió ellen vasárnapra összehívott gyűlést, amelynek „Küzdelem a gazdasági bolsevizmus ellen“ elnevezést adták. Ezzel szemben engedélyezték az ugyancsak vasárnapra Argetoianu által összehívott gyűlést, amely az adósok országos

kongresszusának titulálja magát és a mely a konverzió kiszélesítését fogja követelni.

Filipescu az Epoca mai számában felhívta híveit, hogy miután összehívott gyűlésüket betiltották, jelenjenek meg valamennyien testületileg az Argetoianu által összehívott kongresszuson. Miután tartanak attól, hogy a két tábor hívei között összetűzésre kerül sor, valószínű, hogy a katonai hatóságok az Argetoianu kongresszust is be fogják tiltani.

Eggerth Mártha

világhírű magyar filmsztár legújabb operettje a

Modern hozomány

Csütörtöktől a

Corso mozgóban

A lankadatlan terror

Berlin, március 21. Thüringiában a szociáldemokrata sajtó megjelenésének tilalmát másodikáig meghosszabbították. Dortmundban újabb kommunista és szocialista letartóztatásokat foganatosítottak. Königsbergben elkobozták az állam javára a Lenin-házát és az Ottó Braun-házat és lezárták a szakszervezetek otthonát. Berlinben több napon át folytak tanácskozások arról, hogy a vasfront kimondja feloszlását, mert ezidőszent nincsenek feladatai s ha lennének is, nem állana módjában azokat megvalósítani. Még nem tudni, e héten kimondják-e a feloszlást.

A Hitler elleni merénylet — hamburg

Mint az előrelátható volt, a Hitler elleni merénylet csak a felizgatott fantázia szüleménye volt és hogy a valószínűségben semmiféle merényletet nem terveztek a kancellár ellen.

Hitler Adolf a reggeli órákban különben is elhagyta már München és az állítólagos merénylet előkészületei csak a délelőtti órákban történik, amikor Hitler repülőgépe már Berlin közelében járt.

A merénylet híre abból keletkezett, hogy Wagner Richard müncheni szobrának talapatán három kézi-gránátot találtak,

amelynek eredetére vonatkozóan egy állítólagos szemtanu azt adta elő, hogy a férfi hozta a kézi-gránátokat. A három férfi automobilon érkezett s ketten közülük állítólag oroszul beszéltek.

A tanu szerint azt is hallani lehetett, amint azt sugták egymásnak: „Cseka“.

Miután a Wagner Richard szobor meglehetősen közel áll Hitler kancellár müncheni lakásához, a bajor fővárosban hamarosan elterjedt a rémhír, hogy Hitler kancellár ellen merényletet terveztek. Az állítólagos három merényletnek egyébként nyoma veszett.

Komoly politikai körökben nem tartják valószínűnek, hogy valóban merénylet készült volna Hitler ellen. azt pedig egyáltalában nem hiszik, hogy a merénylet orosz csekaügynökök akarták volna elkövetni.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása, Cluj-Kolozsvár. Strada Baros L. Pop (v. Brassai u.) 10. Telefon: 9-77.

Taxa plátó No. 224

da Baro Telefon Havonta 600 övre 600 földre: félévre detések KELET csidóság kelink u rás meg

Valaho

Valaho három é hatalmas azt az el cia és an organizál Elfogulat itják, ho te példá véghezvit érdekébe tisztelet ember sz juttatta tárra sz Prinkipó

Valami azt hírdé ben van gazdaság csodálta egyiptom Dnyepn ugyanakk Oroszors rétegek itellektől. Vala amelynék a sok vé bul Azu kezdtek végeredm minthogy szó alap meg! — életüket. mát, sok vel. Es e tek meg. Megcsiná de megh is, ami nem ism szünesén

Közben álparlam volt évti uralom. tetlen, m politan V nőkei és tetést. H és gazda miért ke lal lakok hát hiba mas an dotta, ho egyebet, a nép fig jokkal ke

Ha ez minisztériu zatosságn jellemezt nének má ban tény fejlődnek

A tem

Vérese tak a má szültek,

A temp ler szem A pots ré, mert totta me

Akik d

zadó besz A ge hóse egé isten r csaknem

Már ne már nem misítését, beszélt,

tábornag melyik f államférf Hitler,

tegnapi szégyente Több n alázatos,